

แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลห้วยทรายเหนือ

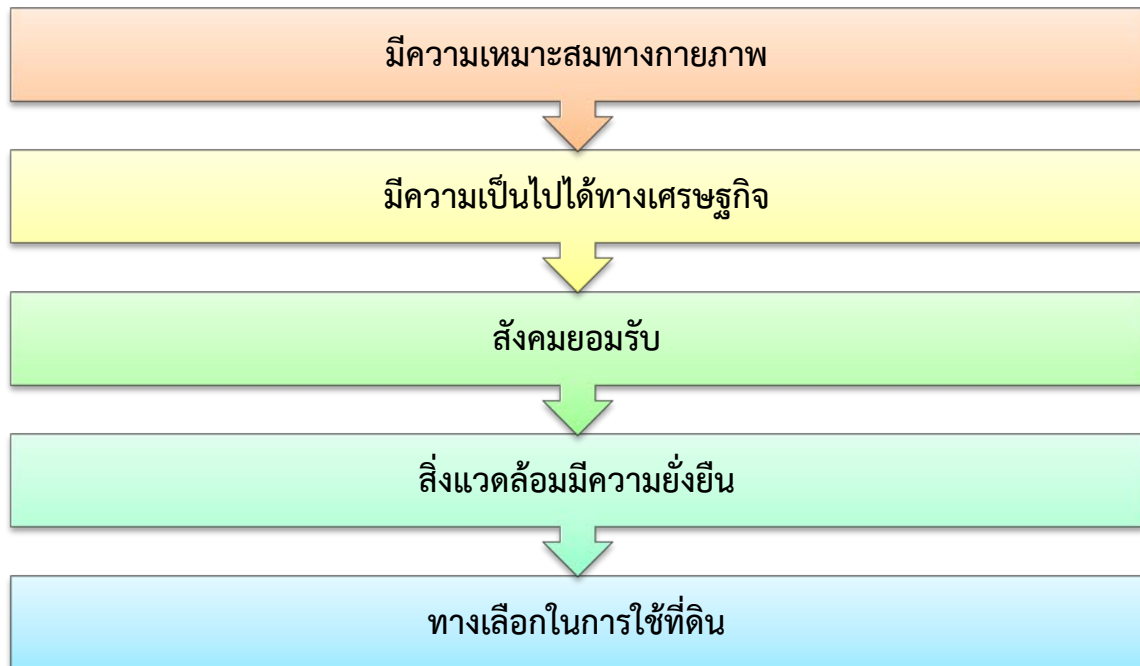
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10
กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ
มิถุนายน
2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-2
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-6
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-6
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-6
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-12
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-18
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-7
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-8

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 5	การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
	5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
	5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
	5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6	แผนการใช้ที่ดิน	6-1
	6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
	6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-23
	6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-5
	6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-5
	6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-15
	6.6 การจัดการความเสี่ยง	6-15
บทที่ 7	การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
	7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
	7.2 ตัวชี้วัด	7-1
	7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563	7-1
	7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-3
	7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
	7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-4
	เอกสารอ้างอิง	อ1

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1	2-2
2-2	2-8
2-3	2-13
2-4	2-19
3-1	3-2
3-2	3-10
3-3	3-11
3-4	3-12
5-1	5-7
6-1	6-3
6-2	6-6
7-1	7-6
7-2	7-7
7-3	7-8

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2-1 แสดงขอบเขตพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	2-1
2-2 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	2-3
2-3 ภูมิประเทศ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	2-4
2-4 ความลาดชัน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	2-5
2-5 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	2-10
2-6 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	2-11
2-7 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	2-17
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	3-3
3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	3-4
3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	3-5
3-4 ทรัพยากรน้ำ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	3-6
3-5 ทรัพยากรดิน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	3-9
3-6 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	3-13
4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	4-3
4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	4-8
6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	6-7
6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	6-15

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบลจำนวน 7,225 ตำบลให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดเพชรบุรีจึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนืออำเภอชะอำจังหวัดเพชรบุรีขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลห้วยทรายเหนืออำเภอชะอำจังหวัดเพชรบุรี มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2563 – 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดิน รายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตาม ประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณ หรือ องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่ง พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นการผลิตพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียวแต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำชั้นบนไคและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายความว่ารวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน”ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดินหมายถึงเทวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็น วัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มี ลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็น ผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิ ประเทศ วัตถุต้นกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกันเนื่องจาก ลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน”หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินใน ชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน”หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลง ลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางแผนนโยบายและแผนการใช้ ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่า เป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการ กำหนดทิศทางการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี และเป็นการเปลี่ยนแปลงของ หน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและใน อนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้าน เศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และ กิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ป्राกฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะ พังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษา ดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาตุลธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำสมบูรณ์”

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนตำบลห้วยทรายเหนือ ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งจับญวน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อยู่ห่างจากอำเภอชะอำ 26 กิโลเมตร ตำบลห้วยทรายเหนือ มีพื้นที่ทั้งหมด 36,203 ไร่ ตำบลห้วยทรายเหนือ เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง ตั้งอยู่เลขที่ 267 หมู่ที่ 1 ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน (รูปที่ 2-1) ดังนี้

รูปที่ 2-1 แสดงขอบเขตพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีแบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน ดังนี้ (ตารางที่ 2-1)

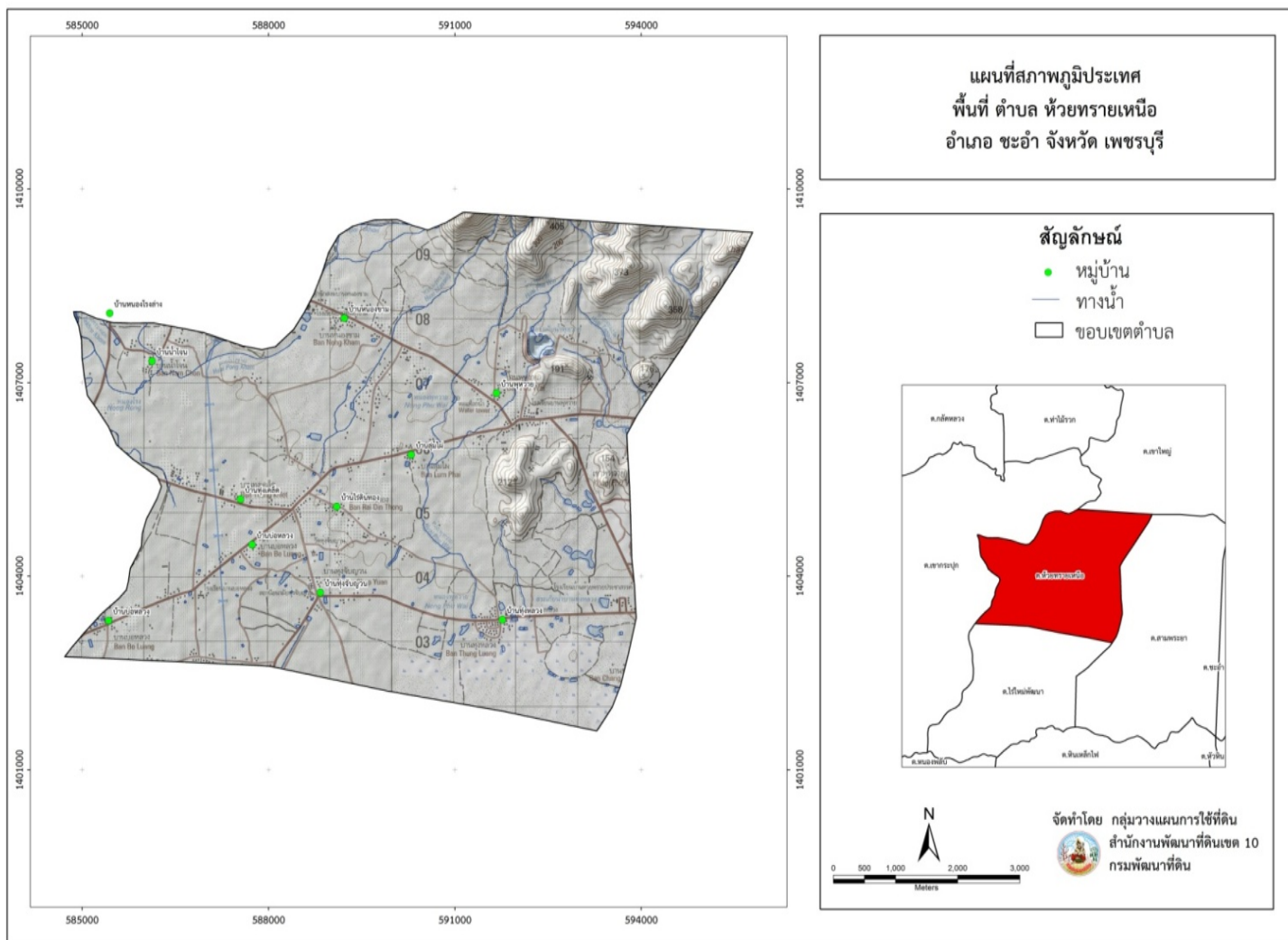
ตารางที่ 2-1 รายชื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ 1	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อ-สกุล (กำนัน/ผู้ใหญ่)		หมายเหตุ
1	บ้านทุ่งจับฉนวน	นายธนพล	เมฆหมอก	ผู้ใหญ่บ้าน
2	บ้านทุ่งหลวง	นายประชา	จันทร์สง่า	ผู้ใหญ่บ้าน
3	บ้านทุ่งเคล็ด	นายสมบัติ	ชาวไร่ปราณ	กำนัน
4	บ้านบ่อหลวง	นางประนอม	ศรีจันทร์	ผู้ใหญ่บ้าน
5	บ้านหนองขาม	นายบรรเทิง	อินทร์มี	ผู้ใหญ่บ้าน
6	บ้านพุทรวาย	นายสิน	สีอ่อน	ผู้ใหญ่บ้าน
7	บ้านไร่ดินทอง	นายณรงค์ฤทธิ์	นาเมือง	ผู้ใหญ่บ้าน

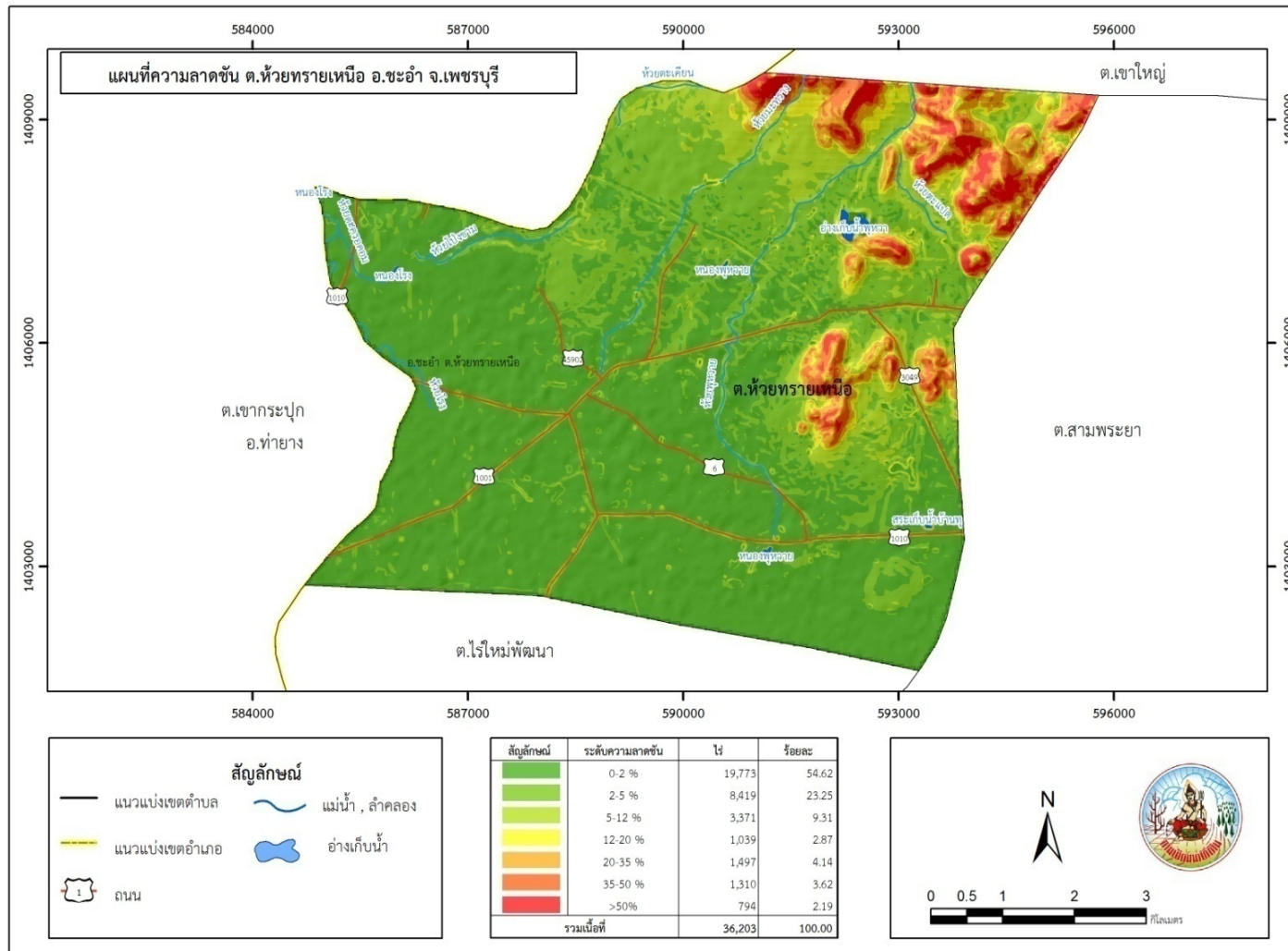
แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

รูปที่ 2-3 ภูมิประเทศ ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

รูปที่ 2-4 ความลาดชัน ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์ความเป็นมาของหมู่บ้าน/การตั้งถิ่นฐาน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ จะมีความเกี่ยวเนื่องจากงานเกษตรกรรมและการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน โดยการนำความรู้และภูมิปัญญามาปรับใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตในการทำเกษตรและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน อาทิเช่น การทำปุ๋ยอินทรีย์ใช้เองแทนการซื้อปุ๋ยเคมี การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวจากนาข้าวของตัวเองไว้เพาะปลูกครั้งต่อไป การแปรรูปพืชผักผลไม้ เช่น การทำหน่อไม้ดอง ผลไม้ดองต่าง ๆ การปลูกผักสวนครัวไว้กินเอง และยังสามารถนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่งด้วยนอกจากนี้ชาวบ้านมีการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการรักษาโรคด้วยสมุนไพรพื้นบ้าน เช่น การกวาดยาเด็ก ทำลูกประคบสมุนไพร เพื่อเบาเทาอาการเจ็บป่วยด้วยสมุนไพรที่มีอยู่ในชุมชน

ประเพณี ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ใหม่พัฒนามีประเพณีที่สำคัญที่ราษฎรยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาได้แก่ประเพณีวันสงกรานต์ ประเพณีวันลอยกระทง ประเพณีแห่นางแมวจะมีเป็นบางปีที่ฝนแล้งมาก และมีประเพณีไหว้ผีเรือน (เสนเรือน) ซึ่งเป็นประเพณีของคนไทยเชื้อสายลาวโซ่ง

สินค้าพื้นเมืองที่สำคัญ เช่น ผ้าขาวม้าทอมือ น้ำยาอเนกประสงค์ ไม้กวาด และผลิตภัณฑ์ไม้แปรรูป เป็นต้น ขนมไทยต่างๆ เช่น ทองหยอด ฝอยทอง เม็ดขนุน และขนมหม้อแกง เป็นต้น ซึ่งเป็นของที่ระลึกของฝากที่สำคัญอย่างหนึ่งของจังหวัด

2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลห้วยทรายเหนือ มีสภาพไม่สม่ำเสมอ เป็นที่ดอนบ้างราบลุ่มบ้างแต่มีความลาดเทสามารถระบายน้ำได้ดีในขณะที่มีฝนตกชุก โดยมีความลาดเทจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออกและในบางหมู่บ้านพื้นที่ติดเชิงเขา ความสูงของพื้นที่จากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 0 - 100 เมตร สภาพดินเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะแก่การปลูกพืชหลายชนิดที่ทนแล้ง เช่น อ้อย สับปะรด เป็นต้น (รูปที่ 2-2 รูปที่ 2-3 และรูปที่ 2-4)

2.5 สภาพภูมิอากาศ

ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมจากทิศตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย จึงพาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาสู่ประเทศไทยระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป ลมมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว จะมีลมจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นลมเย็นและแห้งจากประเทศจีนพัดปกคลุมประเทศไทยระหว่างกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้จังหวัดนี้มีอากาศเย็นลง และมีฝนชุกต่อเนื่องอีกระยะหนึ่ง โดยเฉพาะในเดือนตุลาคม แบ่งฤดูกาลของตำบลไร่ใหม่พัฒนาได้เป็น 3 ฤดูกาล ได้แก่

ฤดูฝน เป็นช่วงฤดูฝนที่ยาวนาน ระหว่างเดือนกลางพฤษภาคมถึงเดือนกลางเดือนตุลาคม รวม 6 เดือน ในแต่ละเดือนปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 87-293 มิลลิเมตร

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกลางกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในช่วงนี้มีฝนตกน้อยลง ความชื้นในอากาศต่ำ อุณหภูมิโดยทั่วไปจะสูงกว่าในช่วงเวลาอื่น

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ในระยะที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้อุณหภูมิลดลงทั่วไปและมีอากาศหนาวเย็น และอาจมีฝนได้ตามบริเวณชายฝั่งทะเลโดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายนมีฝนตกมา ส่วนเดือนธันวาคมและมกราคมมีฝนตกน้อยและอากาศอยู่ในเกณฑ์เย็น

โดยข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 10 ปี (ปี 2550 - 2559) จากสถานีตรวจอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา อำเภอชะอำจังหวัดเพชรบุรี ตำบลห้วยทรายเหนือ (ตารางที่ 2-2) มีรายละเอียดดังนี้

อุณหภูมิ เฉลี่ยตลอดปี 28.20 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายน 29.80 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคม 25.90 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยประมาณเปอร์เซ็นต์ 76.5 มีค่าสูงสุดในเดือนตุลาคม คือ 82.0 เปอร์เซ็นต์ต่ำสุดในเดือนธันวาคม คือร้อยละ 72.0 เปอร์เซ็นต์

ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดปี 989 มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในเดือนตุลาคม 293.60 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในเดือนกุมภาพันธ์ 4.60 มิลลิเมตร

ความเร็วลม มีค่าสูงสุดในเดือนมีนาคม คือ 272 กม./วัน ต่ำสุดในเดือนกันยายน คือ 103 กม./วัน

ตารางที่ 2-2 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ อำเภอชะอำจังหวัดเพชรบุรี ปี 2550 - 2559

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ) เฉลี่ย	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	ความเร็วลม (กม./วัน)	ศักยภาพ การคายระเหยน้ำ	
					1 PET(มม.)	0.5 PET (มม.)
ม.ค.	26.1	75.0	19.7	148.5	78.1	39.05
ก.พ.	27.4	76.0	4.6	207.8	81.5	40.75
มี.ค.	28.7	77.0	44.0	272.2	102.9	51.45
เม.ย.	29.8	76.0	37.5	237.5	102.9	51.45
พ.ค.	29.7	76.0	95.9	168.2	97.7	48.85
มิ.ย.	29.3	76.0	87.7	143.5	89.7	44.85
ก.ค.	28.8	76.0	87.0	133.6	90.2	45.1
ส.ค.	28.7	76.0	88.3	123.7	89.3	44.65
ก.ย.	28.3	80.0	152.7	103.9	78.3	39.15
ต.ค.	27.9	82.0	293.6	108.9	74.7	37.35
พ.ย.	27.3	76.0	67.4	138.6	76.8	38.4
ธ.ค.	25.9	72.0	10.6	158.3	83.4	41.7
เฉลี่ย	28.2	76.5	82.42	-	-	-
รวม	-	-	989.0	1,944.7	1,045.5	522.75

ที่มา:กรมอุตุนิยมวิทยา (2563)

หมายเหตุ: * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

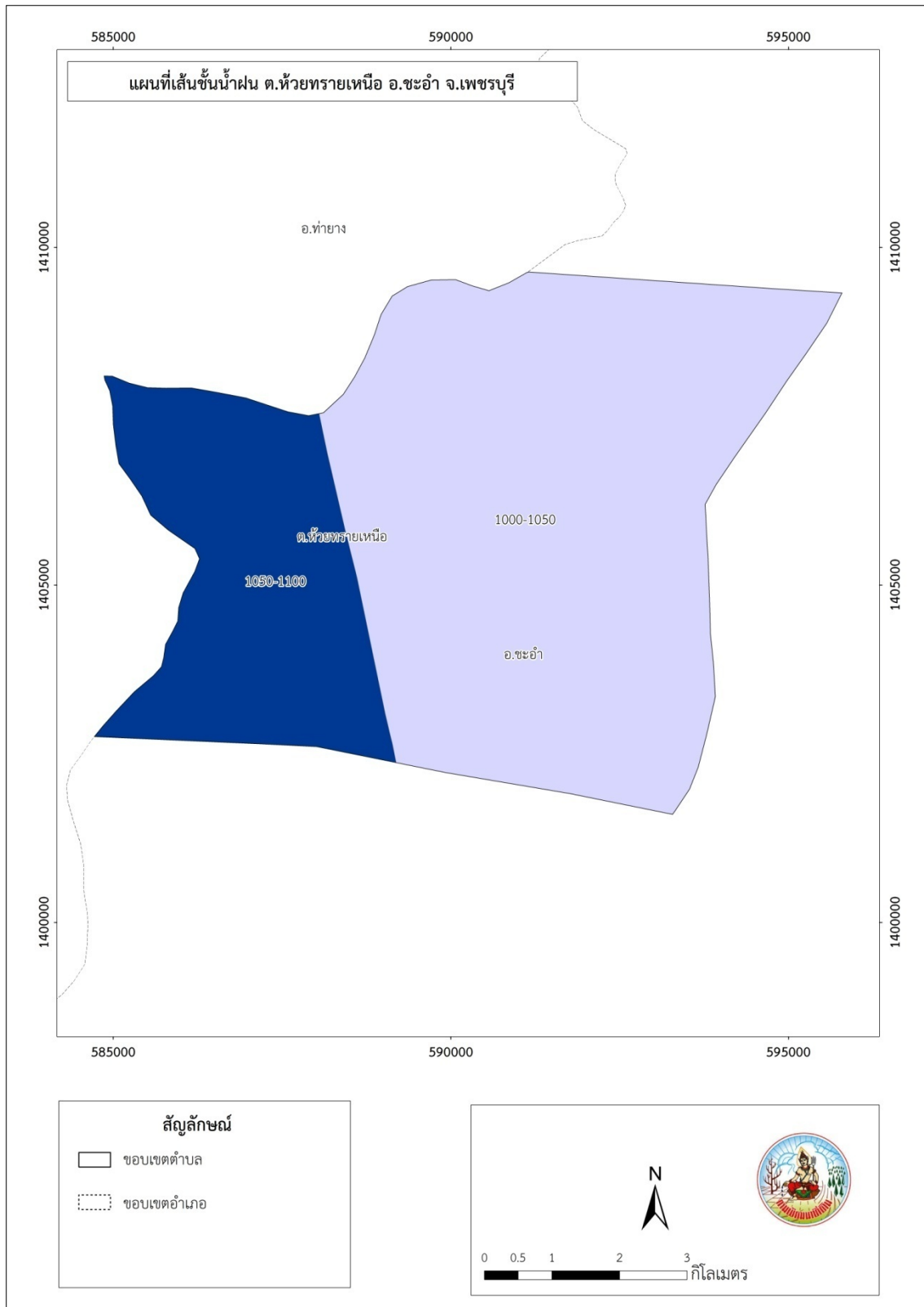
สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร เป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกในฤดูฝนที่เหมาะสม ช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ซึ่งต้องหลีกเลี่ยงการปลูกพืช เมื่อจัดหาน้ำไว้ให้พืชได้ไม่เพียงพอ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน ค่าศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) (ตารางที่ 2-2) ค่า ET_o คำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith จากการวิเคราะห์ สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรตำบลห้วยทรายเหนือได้ดังนี้ (รูปที่ 2-6)

ช่วงที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก เริ่มจากต้นเดือนพฤษภาคมปริมาณน้ำฝนเริ่มสูงขึ้น มีปริมาณน้ำฝน 95.8 มิลลิเมตร ปริมาณน้ำฝนเริ่มลดลง ตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน มีปริมาณน้ำฝน 4.6-67.4 มิลลิเมตร จากนั้น ปริมาณน้ำฝนเริ่มสูงขึ้นอีกครั้ง ตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมจนถึงปลายเดือนตุลาคม มีปริมาณน้ำฝน 87-293.6 มิลลิเมตร ช่วงที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกมีปริมาณน้ำฝนรวม 805.20 มิลลิเมตร คิดเป็นร้อยละ 81.41 ของปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี

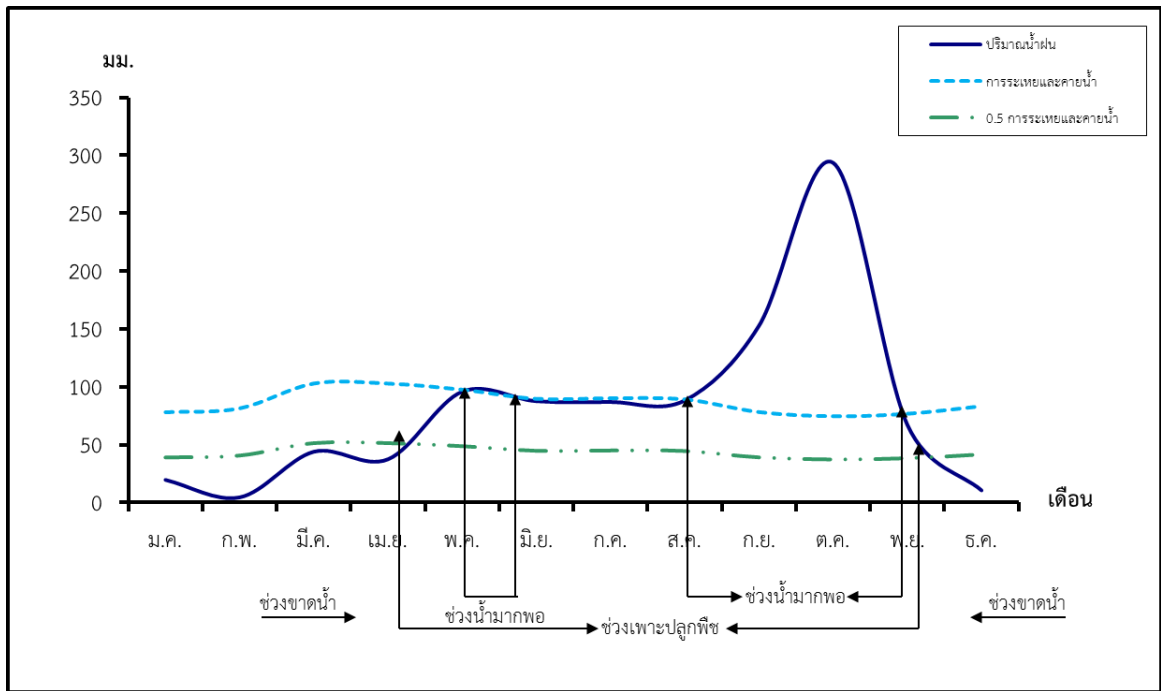
ช่วงน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงฝนตกหนักติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน อยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงระยะเวลานี้เหมาะสมสำหรับเกษตรกรเก็บกักน้ำสำรองไว้ใช้ใน ช่วงฤดูแล้ง

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่เสี่ยงต่อการขาดน้ำ อยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ปริมาณน้ำฝนเริ่มลดลงจากเดือนพฤศจิกายนอย่างชัดเจน จนต่ำสุดในเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นเดือนที่มี ปริมาณน้ำฝนต่ำที่สุดในรอบปี เป็นการคำนวณช่วงระยะเวลาที่มีปริมาณน้ำมากเกินพอ และช่วงที่ขาด แคลนน้ำ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาถึงระยะเวลาที่พืชควรจะได้รับน้ำเพิ่มเติมมากขึ้นถ้า หากมีการเพาะปลูกพืช และช่วงที่สามารถปลูกพืชได้ โดยอาศัยน้ำฝนอย่างเดียว ไม่จำเป็นต้องใช้น้ำ ชลประทาน หรือช่วงที่อาจเสียหายเนื่องจากมีน้ำมากเกินไป

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำพูน จังหวัดเพชรบุรี

รูปที่ 2-5 เส้นชั้นน้ำฝน ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

รูปที่ 2-6 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินจังหวัดเพชรบุรี ปี 2561 โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน เมื่อนำมาวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินในตำบลไร่ใหม่พัฒนา (กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน, 2561) พบการใช้ที่ดิน 5 ประเภท ประกอบด้วย พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่น้ำ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด โดยมีรายละเอียด (ตารางที่ 2-3 และรูปที่ 2-7) ดังนี้

1. มีพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,462 ไร่ หรือร้อยละ 9.61 ของพื้นที่ตำบล
2. พื้นที่เกษตรกรรมของตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ มีพื้นที่เกษตรกรรม 21,497 ไร่ หรือร้อยละ 60.63 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้
  - 2.1 พื้นที่นาข้าว (A1) เนื้อที่ 752 ไร่ หรือร้อยละ 2.09 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง และนาข้าว
  - 2.2 พื้นที่ปลูกพืชไร่ (A2) มีเนื้อที่ 16,582 ไร่ หรือร้อยละ 45.80 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไร่ร้าง พืชไร่ผสม ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง มะพร้าว สับปะรด ยางพารา และถั่วลิสง
  - 2.3. พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น (A3) มีเนื้อที่ 2,122 ไร่ หรือร้อยละ 5.86 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้างเสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก สนประติพัทธ์ กระถิน และไม้ปลูกเพื่อการค้า
  - 2.4 พื้นที่ปลูกไม้ผล (A4) มีเนื้อที่ปลูก 2,293 ไร่ หรือร้อยละ 6.33 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลร้างเสื่อมโทรม ไม้ผลผสม มะพร้าว มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ กัลย มะนาว ฝรั่ง มะละกอ และชมพู
  - 2.5 พืชผัก (A5) มีเนื้อที่ปลูก 77 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชสวนร้างเสื่อมโทรม และ พืชผัก
  - 2.6 ทွ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีพื้นที่ 169 ไร่ หรือร้อยละ 0.47 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ทွ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก และโรงเรือนเลี้ยงสุกร
7. พื้นที่ป่าไม้ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ มีพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย มีเนื้อที่ 5,340 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.75 ของพื้นที่ทั้งหมด
8. พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 805 ไร่ หรือร้อยละ 2.22 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน
9. พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 4,582 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.66 ของพื้นที่ทั้งหมด ประกอบด้วย ทွ่งหญ้าธรรมชาติ ทွ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า บ่อลูกรัง บ่อดิน และพื้นที่ถม

ตารางที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,479	9.61
U200	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรสร้าง	21	0.06
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,313	6.39
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	217	0.60
U405	ถนน	168	0.46
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	78	0.21
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทาง	7	0.02
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	12	0.03
U602	รีสอร์ทโรงแรม เกสต์เฮ้าส์	210	0.58
U605	สถานีบริการน้ำมัน	9	0.02
U701	สนามกอล์ฟ	444	1.23
พื้นที่เกษตรกรรม		21,497	60.63
A1	นาข้าว	756	2.09
A100	นาไร่	98	0.27
A101	นาข้าว	657	1.82
A2	พืชไร่	16,582	45.80
A200	ไร่ไร่	956	2.64
A201	พืชไร่ผสม	36	0.10
A202	ข้าวโพด	26	0.07
A203	อ้อย	11,284	31.17
A204	มันสำปะหลัง	1,831	5.06
A204/A405	มันสำปะหลัง/มะพร้าว	18	0.05
A205	สับปะรด	2,407	6.65

ตารางที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A205/A302	สับปะรด/ยางพารา	14	0.04
A210	ถั่วลิสง	8	0.02
A3	ไม้ยืนต้น	2,122	5.86
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	233	0.64
A301	ไม้ยืนต้นผสม	257	0.71
A302	ยางพารา	76	0.21
A303	ปาล์มน้ำมัน	485	1.34
A304	ยูคาลิปตัส	812	2.24
A305	สัก	8	0.02
A307	สนประดิพัทธ์	236	0.65
A308	กระถิน	5	0.01
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	9	0.02
A4	ไม้ผล	2,293	6.33
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	195	0.54
A401	ไม้ผลผสม	551	1.52
A405	มะพร้าว	432	1.19
A405/A407	มะพร้าว/มะม่วง	132	0.36
A405/A408	มะพร้าว/มะม่วงหิมพานต์	3	0.01
A405/A411	มะพร้าว/กล้วย	5	0.01
A407	มะม่วง	432	1.19
A407/A411	มะม่วง/กล้วย	27	0.07
A408	มะม่วงหิมพานต์	205	0.57
A408/A411	มะม่วงหิมพานต์/กล้วย	7	0.02
A411	กล้วย	170	0.47
A411/A422	กล้วย/มะนาว	49	0.13

ตารางที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ (ต่อ)

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A414	ฝรั่ง	47	0.13
A415	มะละกอ	4	0.01
A418	ชมพู	5	0.01
A422	มะนาว	29	0.08
A5	พืชผัก	77	0.21
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	9	0.02
A502	พืชผัก	68	0.19
A7	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยง	169	0.47
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	69	0.19
A702	โรงเรือนเลี้ยงโคกระบือ และม้า	17	0.05
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	63	0.18
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	20	0.06
พื้นที่ป่าไม้			
F2	ป่าผลัดใบ	5,340	14.75
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	309	0.85
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	5,032	13.90
พื้นที่น้ำ			
W	พื้นที่น้ำ	805	2.22
W101	แม่น้ำลำห้วย ลำคลอง	11	0.03
W102	หนอง บึงทะเลสาบ	67	0.18
W201	อ่างเก็บน้ำ	135	0.37
W202	บ่อน้ำในไร่นา	541	1.49
W203	คลองชลประทาน	52	0.14

ตารางที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ (ต่อ)

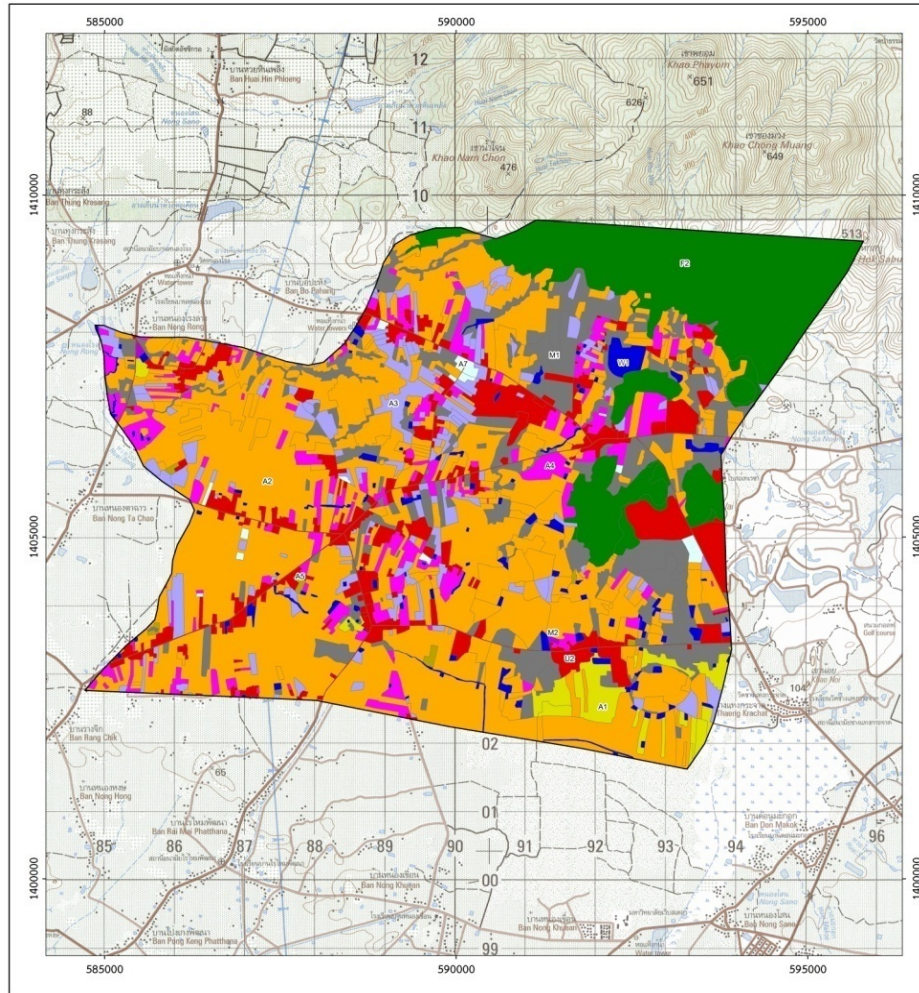
สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
พื้นที่เบ็ดเตล็ด			
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	4,582	12.66
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	1,156	3.19
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	2,449	6.77
M201	พื้นที่ลุ่ม	19	0.05
M300	เหมืองเก่าบ่อขุดเก่า	347	0.96
M302	บ่อลูกรัง	113	0.31
M304	บ่อดิน	73	0.20
M405	พื้นที่ถม	424	1.17
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		36,203	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: ดัดแปลงจากกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2561)

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน
 มาตราส่วน 1 : 25,000
 ในพื้นที่ ตำบล ห้วยทรายเหนือ
 อำเภอ ชะอำ จังหวัด เพชรบุรี

สัญลักษณ์
 ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอ ชะอำ

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง			
U001	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	3,402.66	9.61
U002	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	2,084	0.66
U003	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	2,303.97	6.39
U004	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	213.53	0.60
U005	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	167.62	0.46
U006	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	77	0.21
U007	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	7	0.02
U008	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	12	0.03
U009	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	209	0.58
U010	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	9	0.02
U011	พื้นที่ชุมชนเมืองและเมือง	442	1.23
พื้นที่เกษตรกรรม			
A1	พื้นที่เกษตรกรรม	782	2.09
A101	พื้นที่เกษตรกรรม	96	0.27
A102	พื้นที่เกษตรกรรม	686	1.82
A2	พื้นที่เกษตรกรรม	16,505.29	45.80
A200	พื้นที่เกษตรกรรม	952.03	2.64
A201	พื้นที่เกษตรกรรม	36.19	0.10
A202	พื้นที่เกษตรกรรม	29.13	0.08
A203	พื้นที่เกษตรกรรม	11,232.65	31.17
A204	พื้นที่เกษตรกรรม	1,822.38	5.06
A204A01	พื้นที่เกษตรกรรม	18.07	0.05
A205	พื้นที่เกษตรกรรม	3,995.79	11.03
A205A002	พื้นที่เกษตรกรรม	13.99	0.04
A210	พื้นที่เกษตรกรรม	8	0.02
A3	พื้นที่เกษตรกรรม	2,111.98	5.84
A301	พื้นที่เกษตรกรรม	252	0.69
A302	พื้นที่เกษตรกรรม	255	0.71
A303	พื้นที่เกษตรกรรม	76	0.21
A304	พื้นที่เกษตรกรรม	483	1.34
A305	พื้นที่เกษตรกรรม	808	2.24
A306	พื้นที่เกษตรกรรม	8	0.02
A307	พื้นที่เกษตรกรรม	235	0.65
A308	พื้นที่เกษตรกรรม	5	0.01
A309	พื้นที่เกษตรกรรม	9	0.02
A310	พื้นที่เกษตรกรรม	2,282	6.33
A400	พื้นที่เกษตรกรรม	194	0.54
A401	พื้นที่เกษตรกรรม	549	1.52
A402	พื้นที่เกษตรกรรม	430	1.19
A405A007	พื้นที่เกษตรกรรม	131	0.36
พื้นที่ป่าไม้			
AN01A008	พื้นที่ป่าไม้	3	0.01
AN01A011	พื้นที่ป่าไม้	9	0.02
AN02	พื้นที่ป่าไม้	436	1.19
AN03A011	พื้นที่ป่าไม้	27	0.07
AN08	พื้นที่ป่าไม้	204	0.57
AN09A011	พื้นที่ป่าไม้	9	0.02
AN11	พื้นที่ป่าไม้	195	0.54
AN11A022	พื้นที่ป่าไม้	48	0.13
AN18	พื้นที่ป่าไม้	47	0.13
AN19	พื้นที่ป่าไม้	4	0.01
AN19A	พื้นที่ป่าไม้	5	0.01
AN22	พื้นที่ป่าไม้	29	0.08
AN3	พื้นที่ป่าไม้	327.85	0.91
AN300	พื้นที่ป่าไม้	9	0.02
AN302	พื้นที่ป่าไม้	68	0.19
A7	พื้นที่ป่าไม้	83	0.23
A701	พื้นที่ป่าไม้	69	0.19
A702	พื้นที่ป่าไม้	14	0.04
A703	พื้นที่ป่าไม้	43	0.12
A704	พื้นที่ป่าไม้	20	0.06
พื้นที่อยู่อาศัย			
F000	พื้นที่อยู่อาศัย	5,314	14.71
F001	พื้นที่อยู่อาศัย	307	0.85
F001A	พื้นที่อยู่อาศัย	5,008	13.96
พื้นที่อื่น			
OT01	พื้นที่อื่น	801	2.22
OT02	พื้นที่อื่น	11	0.03
OT03	พื้นที่อื่น	66	0.18
OT04	พื้นที่อื่น	134	0.37
OT05	พื้นที่อื่น	538	1.49
OT06	พื้นที่อื่น	51	0.14
พื้นที่ว่างเปล่า			
W	พื้นที่ว่างเปล่า	4,361	12.04
W01	พื้นที่ว่างเปล่า	1,050	2.91
W02	พื้นที่ว่างเปล่า	2,634	7.27
W03	พื้นที่ว่างเปล่า	19	0.05
W04	พื้นที่ว่างเปล่า	340	0.94
W05	พื้นที่ว่างเปล่า	113,862	313.13
W06	พื้นที่ว่างเปล่า	73	0.20
W07	พื้นที่ว่างเปล่า	622	1.71
W08	พื้นที่ว่างเปล่า	34,300	94.00

จัดทำโดย กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10
 กรมพัฒนาที่ดิน

รูปที่ 2-7 ฐานข้อมูลแผนที่การใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

(1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนตำบลชะอำ ปี 2562 (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2559) พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ มีประชากรรวม 5,841 คน ชาย 2,906 หญิง 2,935 คน จำนวนครัวเรือน 1,930 หลังคาเรือน

(2) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือน/แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร/แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

(2.1) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือน มีการดำเนินการจัดสร้างระบบประปากระจายทั่วทั้งพื้นที่ 7 หมู่บ้าน ของตำบลห้วยทรายเหนือ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคครบถ้วน แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลไร่มะขามพัฒนาได้ตระหนักถึงความสำคัญยังคงพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

(2.2) แหล่งน้ำทางการเกษตร ประกอบด้วย แหล่งน้ำธรรมชาติ ชุดเจาะบ่อน้ำบาดาล จากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ทำให้บรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในการขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรม

(2.3) ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกินน้ำใช้ มีบ่อน้ำบาดาลสาธารณะ 64 แห่ง มีการดำเนินการจัดสร้างระบบประปากระจายทั่วทั้งพื้นที่ตำบลไร่มะขามพัฒนา ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยแหล่งน้ำสำหรับบริโภคหลักมาจากน้ำฝนที่ชาวบ้านกักเก็บไว้โดยใช้ภาชนะต่างๆ เช่น โอ่งหรือถังน้ำ เพื่อให้เพียงพอกับการบริโภค แหล่งน้ำอุปโภคมาจากแหล่งน้ำต่างๆ ในตำบล

(3) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ มีวัด 1 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา 1 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 5 แห่ง ห้องสมุดประชาชน 1 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 1 แห่ง

(4) หมดดินอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมดดินอาสาในตำบลห้วยทรายเหนือ มีจำนวน 7 ราย คือ

1. หมู่ที่ 1 นายสนั่น งามระหงษ์
2. หมู่ที่ 2 นายสมพงษ์ นวมมา
3. หมู่ที่ 3 นายนิยม ทิพนเตร
4. หมู่ที่ 4 นายจรรุญ นวลพลอย
5. หมู่ที่ 5 นายวีระยุทธ จำรัสดี
6. หมู่ที่ 6 นายวุฒิ พลับงาม
7. หมู่ที่ 7 นายเหรียญ เหรียญทอง

(5) การถือครองที่ดิน

(5.1) การถือครองที่ดินในภาพรวม รายละเอียดดังตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-4 การถือครองที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ

ปี	ประชากร (คน)	การถือครองที่ดิน เฉลี่ยที่ดินทั้งตำบล ไร่/คน
2561	5,841	5.92

ที่มา : รายงานข้อมูลทั่วไปองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายเหนือ ปี 2562

(5.2) ปัญหาการถือครอง

ปัญหาการถือครองมี 3 ประการ คือ

(5.2.1) ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์

กลุ่มประชากรที่เป็นผู้ไร้กรรมสิทธิ์ คือผู้ที่อยู่ในพื้นที่ของรัฐ ที่ราชพัสดุ ที่สาธารณะ ประโยชน์ มีที่ดินทำกินอยู่แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์รวมทั้งไม่มีการอนุญาตให้มีสิทธิทำกิน เป็นการเข้าทำกินและถือครองที่ดินมือเปล่า มิใช่เอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ข้อมูลผู้ไร้กรรมสิทธิ์ ในปัจจุบันให้ประสานขอข้อมูลจากสำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ ซึ่งดำเนินการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช.จังหวัด, 2560)

(5.2.2) ปัญหาการไร้ที่ดินทำกิน

กลุ่มประชากรที่ไร้ที่ดินทำกิน คือผู้ไร้ที่ดินทำกิน มิใช่ผู้ที่ทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐ ปัจจุบันอาจจะเป็นผู้เช่าที่ดินทำกินหรือเป็นแรงงานรับจ้าง ข้อมูลผู้ไร้ที่ดินทำกินในปัจจุบันให้ประสานขอข้อมูลจากสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จังหวัดต่างๆ ในปี 2559 ส.ป.ก. ได้รายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ทราบว่ามีผู้ไร้ที่ดินทำกินมากถึง 400,422 ราย

(5.2.3) ปัญหาการเช่าที่ดินทำการเกษตร

กลุ่มประชากรที่มีปัญหาการเช่าที่ดิน คือผู้เช่าที่ดินทำกินในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยผู้ไร้ที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินน้อยไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ข้อมูลผู้เช่าที่ดินในปัจจุบัน ไม่มีหน่วยงานที่ดำเนินการโดยตรง โดยที่ข้อมูลพื้นที่ที่เกษตรกรเช่าซึ่งปรากฏในเอกสารของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ระบุเฉพาะ "พื้นที่เช่า" ว่ามีเนื้อที่ประมาณ 30 ล้านไร่ แต่มีได้ระบุจำนวนผู้เช่า อีกส่วนราชการหนึ่งที่มีข้อมูลการเช่าที่ดิน คือ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) อนึ่งการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรมีแนวคิด 2 ด้าน คือด้านที่ดี เป็นการเข้าสู่ที่ดิน (Access) ของผู้ไร้ที่ดินทำกินได้เร็วที่สุด ส่วนแนวคิดด้านที่ไม่เห็นด้วยคือ ผู้เช่าต้องจ่ายค่าเช่าในรูปตัวเงินหรือผลผลิตพืชบางรายในอัตราที่สูง

บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี คือ 1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรที่ดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) จากการวิเคราะห์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ตำบลห้วยทราย อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ป่าเขาลอย-บ้านโรง มีพื้นที่ป่าไม้ 3 ไร่ และป่าชะอำ มีพื้นที่ป่าไม้ 7,663 ไร่ ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-1

2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535) ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 677 ไร่
- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 5,110 ไร่

2.2) ชั้นคุณภาพกลุ่มน้ำ ในพื้นที่ตำบลห้วยลึก พบว่า ประกอบด้วยชั้นคุณภาพกลุ่มน้ำ 5 ชั้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3

- ชั้นที่ 1 เนื้อที่ 842 ไร่ หรือร้อยละ 2.32 ของเนื้อที่ตำบล
- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 2,648 ไร่ หรือร้อยละ 7.31 ของเนื้อที่ตำบล
- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 1,472 ไร่ หรือร้อยละ 4.07 ของเนื้อที่ตำบล
- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 5,542 ไร่ หรือร้อยละ 15.31 ของเนื้อที่ตำบล
- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 25,700 ไร่ หรือร้อยละ 70.99 ของเนื้อที่ตำบล

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 แหล่งน้ำต่างๆ

1) แหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งน้ำผิวดินนอกจากนี้ ยังมีการสร้างแหล่งน้ำเพิ่มในพื้นที่ของตำบลเพื่อรองรับน้ำให้เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตรตลอดทั้งปีเนื่องจากความแปรปรวนทางสภาพอากาศ มีเนื้อที่ 805 ไร่คิดเป็นร้อยละ 2.32

2) น้ำใต้ดินในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 32 บ่อ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-4

ตารางที่ 3-1 บ่อบาดาล ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

ลำดับ ที่	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ปริมาณน้ำ
	X	Y			
1	585282	1403253	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	2.27
2	586247	1403477	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	52.27
3	586652	1403724	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	6.82
4	586672	1405601	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	17.80
5	586846	1403744	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	12.55
6	587025	1402745	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	7.00
7	587156	1402703	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	9.01
8	587254	1404204	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	18.01
9	587425	1405199	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	1.59
10	587473	1404330	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	9.09
11	587746	1403903	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	4.50
12	587788	1402667	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	6.82
13	588248	1404928	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	9.01
14	588545	1403302	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	6.82
15	588681	1408152	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	9.00
16	588799	1403866	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	3.00
17	589379	1404882	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	2.00
18	589955	1404579	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	2.70
19	589957	1404549	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	2.27
20	590186	1407563	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	2.27
21	590297	1405963	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	3.00
22	590309	1405940	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	2.95
23	590451	1407442	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	10.00
24	590707	1406090	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	5.00
25	591346	1403346	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	6.00
26	591519	1403091	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	5.00
27	591539	1403291	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	3.41
28	591632	1403030	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	3.44
29	591718	1403322	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	4.55
30	591873	1403387	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	4.55
31	592307	1406465	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	6.00
32	593673	1403653	อุบิเภาค-บรึเภาค	ใ้ใ้ใ้-น้ำจึ้ใ้	2.20

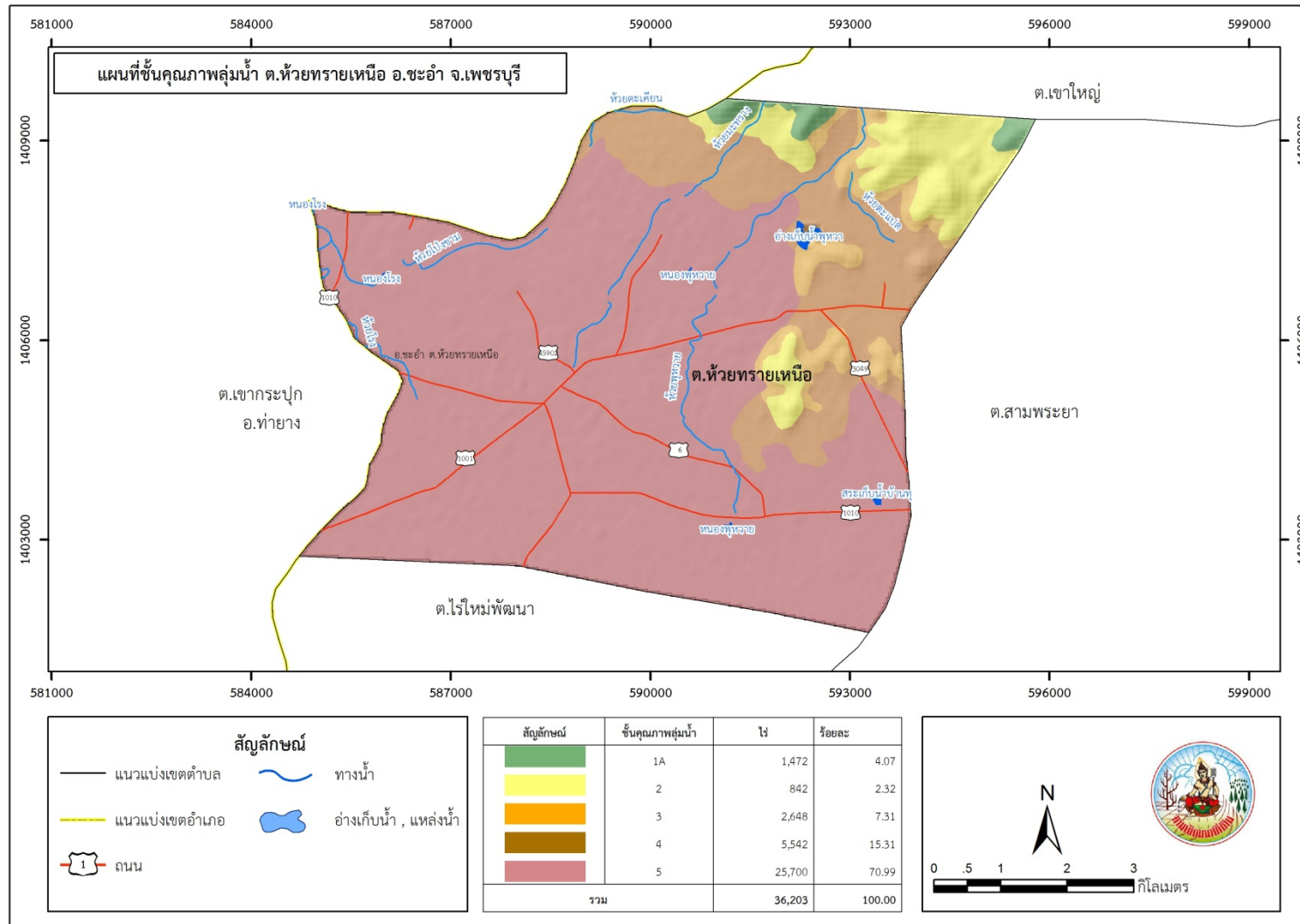
ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2562)

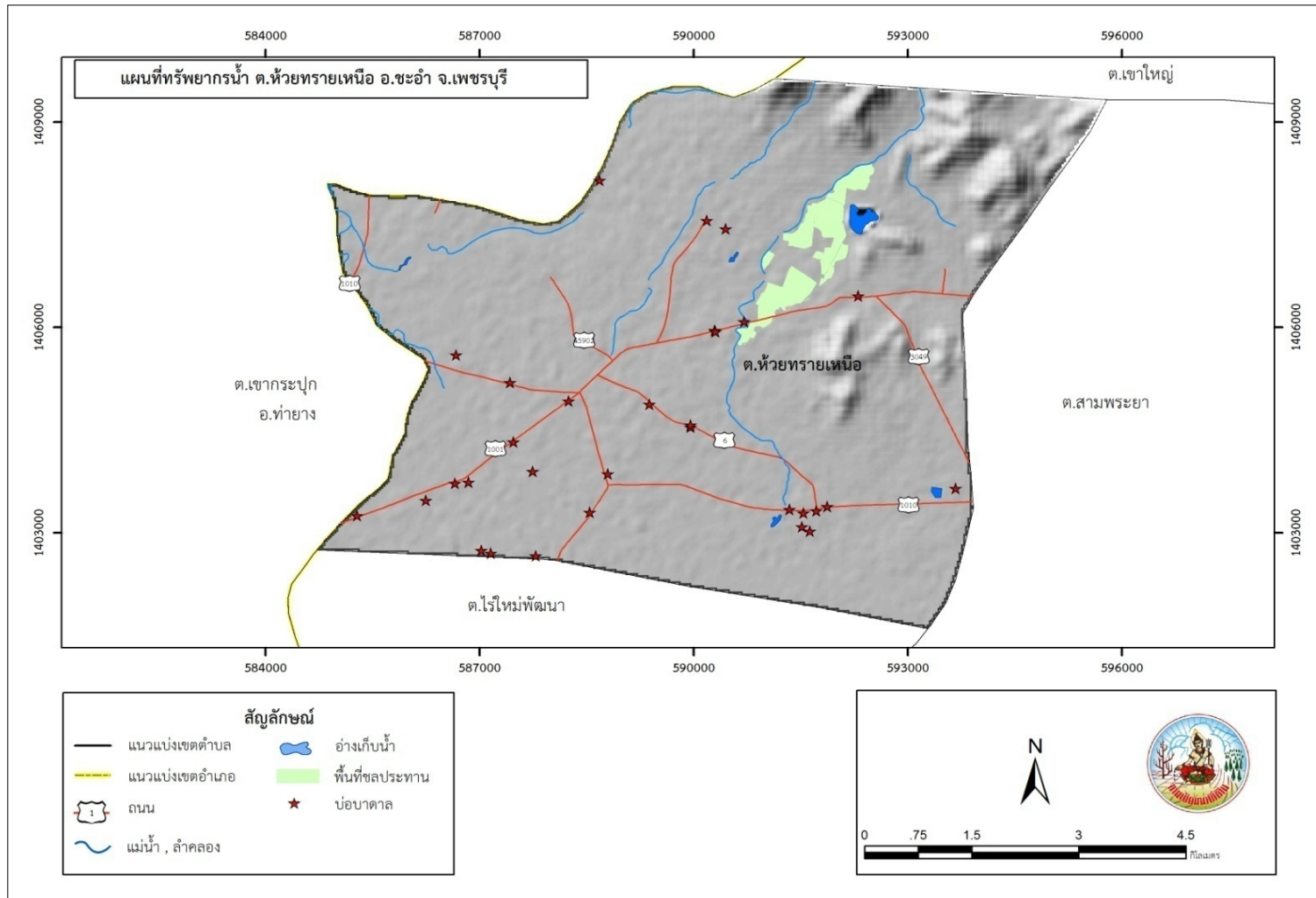
แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

รูปที่ 3-4 ทรัพยากรน้ำ ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 จากฐานข้อมูลทรัพยากรดินของกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2563) พบว่า ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 8 ชุดดิน 3 ดิน คล้าย และ 15 หน่วยแผนที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-2 ตารางที่ 3-3 และ รูปที่ 3-5

1) ชุดดินบ้านไร่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวดเล็กน้อย สีเข้มของน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0) ดินล่างตอนบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวดเล็กน้อยดินล่างชั้นถัดไปในช่วงความลึก 50-100 เซนติเมตรจากผิวดินเป็นดินร่วนปนทรายปนก้อนกรวดมากกว่าร้อยละ 35 โดยปริมาตร สีน้ำตาล สีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองเข้ม และมักพบชั้นหินพื้นภายในชั้นความลึก 100 เซนติเมตรจากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0)

- หน่วยแผนที่ดิน Bar-sgs1D ชุดดินบ้านไร่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชันร้อยละ 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 283 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.78 ของพื้นที่ตำบล

2) ชุดดินหุบกะพงเป็นดินลึก เป็นดินร่วนปนทรายตลอดและอนุภาคทรายมีขนาดหยาบขึ้นตามความลึก ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0-7.0) ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายมีสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีน้ำตาลแก่ ดินล่างตอนล่างเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงต่างปานกลาง (pH 6.0-8.0) ในดินล่างลึกลงไปอาจพบจุดประสีในดินชั้นนี้ พบเกลือแร่ไมกาทลอดหน้าตัดของดิน

- หน่วยแผนที่ดิน Hg-densic-s1B ชุดดินหุบกะพงที่มีชั้นดาน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 2-5 มีพื้นที่ 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Hg-s1A ชุดดินหุบกะพง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 12,543 ไร่ หรือร้อยละ 34.65 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Hg-s1B ชุดดินหุบกะพง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 8,076 ไร่ หรือร้อยละ 22.31 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินลพบุรี ดินบนเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงต่างปานกลาง (pH 6.5-8.0) ดินบนตอนล่างเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีเทาเข้มมาก พบชั้นปูนมาร์ลในระดับลึก 80 ซม. ลงไป ในฤดูแล้งจะแตกกระแหงเป็นร่อง กว้างกว่า 1 ซม. หรือมากกว่า ที่ความลึก 50 ซม. และรอยแตกนี้จะคงอยู่นาน จะพบรอยไถลและหน้าตัดดินมีมวลก้อนกลมปูนสะสมอยู่ทั่วไป ปฏิกริยาดินเป็นต่างปานกลางถึงต่างจัด (pH 8.0-9.0) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นต่างปานกลาง (pH 8.0)

- หน่วยแผนที่ดิน Lb-gm-CA/b ดินคล้ายชุดดินลพบุรีที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว มีความลาดชันร้อยละ 0-2 ทำคันทนา มีพื้นที่ 574 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.59 ของพื้นที่ตำบล

4) ชุดดินลานสัก เป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน สีนํ้าตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5) ดินล่างเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนปนทรายปนกรวดเล็กน้อย สีนํ้าตาลเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 5.5-6.0)

- หน่วยแผนที่ดิน Lsk-sLc ชุดดินลานสัก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีความลาดชันร้อยละ 5-12 มีพื้นที่ 949 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.62 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินลาดหญ้า เป็นดินลึกปานกลางดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายสีนํ้าตาลสีนํ้าตาลปนเทาหรือสีนํ้าตาลปนเหลืองปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง (pH 5.0-6.0) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทรายสีนํ้าตาลหรือสีนํ้าตาลปนแดงและเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนกรวดปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH 5.0) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียวสีแดงปนเหลืองในช่วงความลึก 50-125 ซม. จากผิวดินก่อนกรวดเป็นพวกเศษหินควอร์ตไซต์หินทรายหินฟิลาท์และหินดินดานและมวลสารกลมของหินลูกรังกระจายอยู่ทั่วไปในชั้นดินปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH 4.5-5.0)

- หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLb ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ ลึกปานกลาง มีเนื้อที่ 586 ไร่ หรือร้อยละ 1.62 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLc ชุดดินลาดหญ้ามี่เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ ลึกปานกลาง มีเนื้อที่ 1,049 ไร่ หรือร้อยละ 2.90 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินปราณบุรี เป็นดินลึกดินบนเป็นดินร่วนปนทรายสีนํ้าตาลหรือสีนํ้าตาลปนแดงเข้มดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายสีนํ้าตาลปนแดงหรือสีแดงเข้มปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ในดินบนและเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 5.5-6.0) ในดินล่างประกอบด้วย

- หน่วยแผนที่ดิน Pr-gm-sLA/b ดินคล้ายชุดดินปราณบุรีที่มีจุดปะสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ทำคันทนา มีเนื้อที่ 1,500 ไร่ หรือร้อยละ 4.14 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Pr-mw-sLA ชุดดินปราณบุรี ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีพื้นที่ 3,687 ไร่หรือร้อยละ 10.18 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Pr-mw-sLB ชุดดินปราณบุรี ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ ลึกมากมีเนื้อที่ 642 ไร่ หรือร้อยละ 1.77 ของพื้นที่ตำบล

- หน่วยแผนที่ดิน Pr-sLA ชุดดินปราณบุรี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีพื้นที่ 2,009 ไร่หรือร้อยละ 5.55 ของพื้นที่ตำบล

7) ชุดดินทับเสลาเป็นดินตื้นหรือตื้นมากถึงชั้นเศษหินและก้อนหินหนาแน่นมาก พบชั้นหินพื้นระหว่างความลึก 50-125 ซม. ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนทรายปนเศษหินสี

น้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลปนแดงเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนทรายปนเศษหินและก้อนหินมาก สีนํ้าตาลปนแดงหรือนํ้าตาลปนแดงเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0-7.0) จะพบเกลือไม่ก่ดลอดชั้นดิน

- หน่วยแผนที่ดิน Tas-gslC ชุดดินทับเสลา มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชันร้อยละ 5-12 มีพื้นที่ 23 ไร่คิดเป็นร้อยละ 0.06 ของพื้นที่ตำบล

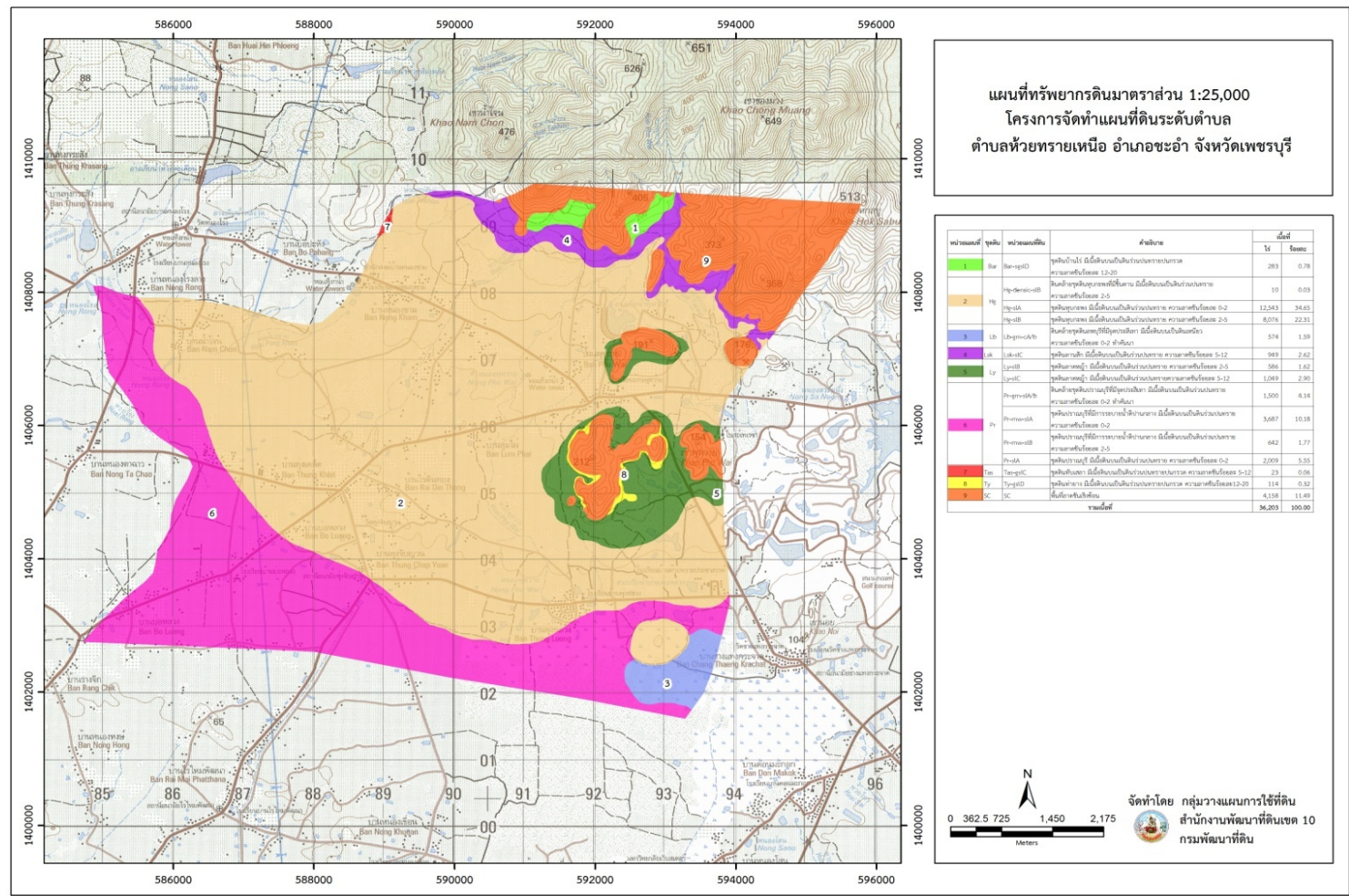
8) ชุดดินท่ายางเป็นดินต้นถึงชั้นเศษหินและหินพื้นดินบนเป็นดินร่วนปนเศษหินหรือดินร่วนปนทรายปนเศษหินสีน้ำตาลสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลปนเหลืองปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง (pH 5.0-6.0) ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายปนเศษหินพบก้อนกรวดเป็นพวกเศษหินควอร์ตไซต์หินทรายหินฟิลไลต์และหินดินดานสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดงปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH 5.0) ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH 4.5-5.0)

- หน่วยแผนที่ดินที่ Ty-gslD ชุดดินท่ายางมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวดเล็กน้อย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ ต้น กร่อนปานกลาง มีเนื้อที่ 114 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของพื้นที่ตำบล

9) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC) หน่วยแผนที่ดินที่มีเนื้อที่ 4,158ไร่ หรือร้อยละ 11.49 ของพื้นที่ตำบล

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

รูปที่ 3-5 ทรัพยากรดิน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดเพชรบุรี

หน่วยแผนที่	หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
			ไร่	ร้อยละ
1	Bar-sgslD	ชุดดินบ้านไร่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชันร้อยละ 12-20	283	0.78
	Hg-densic-slB	ดินคล้ายชุดดินหุบกะพงที่มีชั้นดานมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 2-5	10	0.03
2	Hg-slA	ชุดดินหุบกะพงมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2	12,543	34.65
	Hg-slB	ชุดดินหุบกะพงมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 2-5	8,076	22.31
3	Lb-gm-cA/b	ดินคล้ายชุดดินลพบุรีที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียว ความลาดชันร้อยละ 0-2 ทำคันทนา	574	1.59
4	Lsk-slC	ชุดดินลานสักมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 5-12	949	2.62
5	Ly-slB	ชุดดินลาดหญ้ามีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 2-5	586	1.62
	Ly-slC	ชุดดินลาดหญ้ามีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 5-12	1,049	2.90
	Pr-gm-slA/b	ดินคล้ายชุดดินปราณบุรีที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2 ทำคันทนา	1,500	4.14
6	Pr-mw-slA	ชุดดินปราณบุรีที่มีการระบายน้ำดีปานกลางมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2	3,687	10.18
	Pr-mw-slB	ชุดดินปราณบุรีที่มีการระบายน้ำดีปานกลางมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 2-5	642	1.77
	Pr-slA	ชุดดินปราณบุรีมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชันร้อยละ 0-2	2,009	5.55
7	Tas-gslC	ชุดดินทับเสลา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชันร้อยละ 5-12	23	0.06
8	Ty-gslD	ชุดดินท่ายางมีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชันร้อยละ 12-20	114	0.32
9	SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	4,158	11.49
รวมเนื้อที่			36,203	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 3-3 สมบัติดิน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	ความ ลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส	โพแทสเซียม	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	เนื้อที่	
							ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)		ไร่	ร้อยละ
Bar-sgslD	12-20	การระบายน้ำดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	283	0.78
Hg-densic-slB	2-5	การระบายน้ำดี	<10	>35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	10	0.03
Hg-slA	0-2	การระบายน้ำดี	<10	>35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	12,543	34.65
Hg-slB	2-5	การระบายน้ำดี	<10	>35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	8,076	22.31
Lb-gm-cA/b	0-2	การระบายน้ำดีปาน กลางถึงค่อนข้างเลว	>20	>75	>150	สูง	สูง	สูง	สูง	574	1.59
Lsk-slC	5-12	การระบายน้ำดี	<10	<35	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	949	2.62
Ly-slB	2-5	การระบายน้ำดี	<10	<35	50-100	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	586	1.62
Ly-slC	5-12	การระบายน้ำดี	<10	<35	50-100	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	1,049	2.90
Pr-gm-slA/b	2-5	การระบายน้ำดีปาน กลางถึงค่อนข้างเลว	10-20	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	1,500	4.14
Pr-mw-slA	0-2	การระบายน้ำดี	10-20	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	3,687	10.18
Pr-mw-slB	2-5	การระบายน้ำดี	10-20	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	642	1.77
Pr-slA	0-2	การระบายน้ำดี	10-20	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	2,009	5.55
Tas-gslC	5-12	การระบายน้ำดี	<10	35-75	0-50	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	23	0.06
Ty-gslD	12-20	การระบายน้ำดี	<10	<35	25-50	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	114	0.32
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,158	11.49
รวม										36,203	100.00

3.3.2 การประเมินการสูญเสียดิน

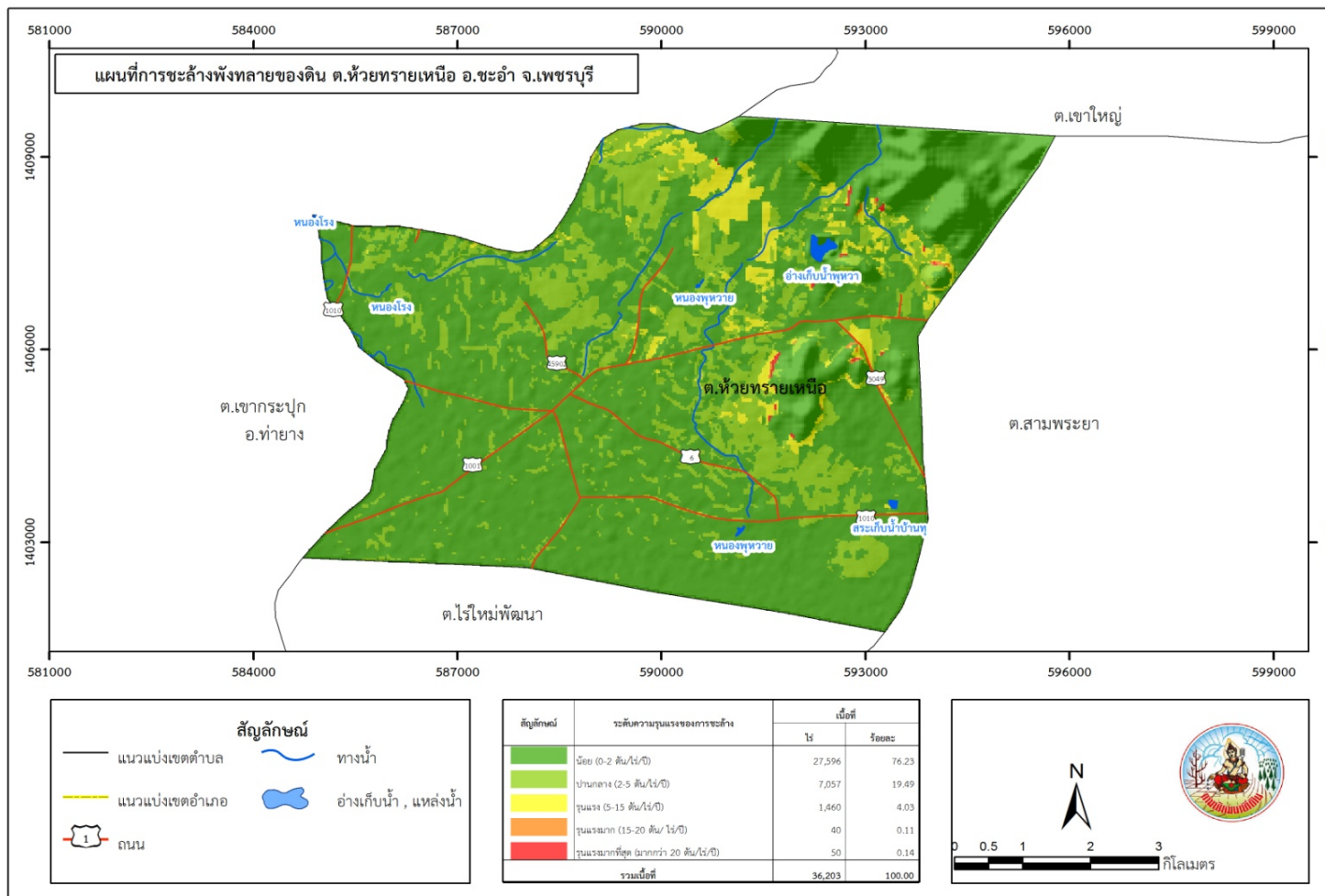
จากการประเมินการสูญเสียดิน คำนวณโดยการใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้ (ตารางที่ 3-4 และรูปที่ 3-6)

ตารางที่ 3-4 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ลำดับ	ชั้นความรุนแรงของการพังทลายของดิน	อัตราการสูญเสียดิน (ตัน/ไร่/ปี)	เนื้อที่	
			ไร่	ร้อยละ
1	น้อยมาก	0-2	27,596	76.23
2	น้อย	2-5	7,057	19.49
3	ปานกลาง	5-15	1,460	4.21
4	รุนแรง	15-20	40	0.11
5	รุนแรงมาก	มากกว่า 20	50	0.14
รวม			36,203	100.00

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

รูปที่ 3-6 การชะล้างพังทลายของดิน ต.ห้วยทรายเหนือ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- (1) พื้นที่ (Area)
- (2) หน้าที่ขององค์กร (Function)
- (3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- (1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- (2) ความต้องการของชุมชน
- (3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- (4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการคือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- (1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- (2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- (3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- (4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

ดังที่กล่าวข้างต้นว่า วัตถุประสงค์ของการจัดทำ PRA ก็เพื่อให้ทราบความต้องการของชุมชน เกษตรกร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการใช้ที่ดินมีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืนการวิเคราะห์จึงมีความจำเป็นต้องแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 มาตรา 16

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน เกษตรกร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จำเป็นต้องขอการสนับสนุนจากส่วนราชการต่างๆ

เพื่อให้มีแนวทางจากหลักการและการวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ดังกล่าวข้างต้นจึงได้ทำกระบวนการมีส่วนร่วมของตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีปัญหาของชุมชน เกษตรกร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลห้วยทรายเหนือ

- (1) ปัญหาทรัพยากรดินในพื้นที่ ได้แก่ ดินดาน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และดินตื้น
- (2) ปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำในฤดูการเพาะปลูก
- (3) ปัญหาเรื่องแมลงศัตรูพืช ได้แก่ หนอนกระทู้ในข้าวโพด แมลงดำหนาม ตัวงในอ้อยและ

มะพร้าว

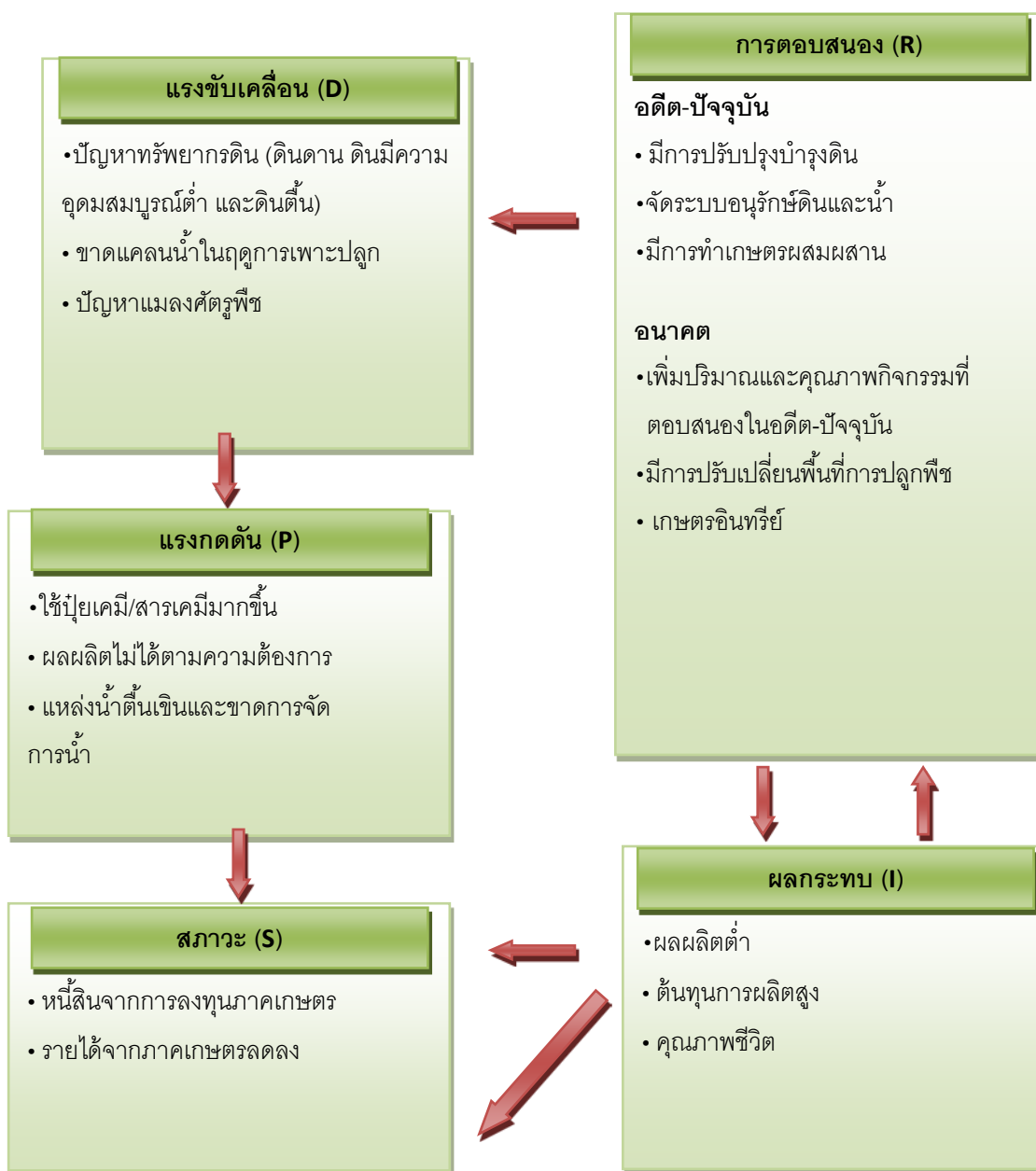
4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และเทศบาลตำบลอ่างทองความต้องการหลักจะมี 4 ประการ คือ

- (1) เกษตรกรต้องการแก้ไขดินปัญหาต่างๆ
- (2) เกษตรกรต้องการแหล่งน้ำขนาดเล็กและมีการขุดลอกลำคลองสาธารณะ
- (3) เกษตรกรต้องการความรู้เรื่องการกำจัดศัตรูพืช
- (4) เกษตรกรบางรายมีความต้องการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกอ้อยเป็นพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่

ดีกว่า

4.2.3 ที่มาของรายได้จากการเกษตรในปัจจุบัน

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของเทศบาลตำบลอ่างทองในปัจจุบัน คือ อ้อย สับปะรด ไม้ผล และพืชผัก

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

จากผลการจัดทำ PRA ในตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ที่ระบุถึง ปัญหา และความต้องการของเกษตรกร/ชุมชน ไว้ข้างต้นนั้น การวิเคราะห์ที่จะเริ่มต้นด้วยการนำระบบ DPSIR มาใช้เพื่อระบุปัญหาในภาพรวม หลังจากนั้นจะเป็นการจัดทำตาราง (Matrix) ที่ระบุ ปัญหา ความ ต้องการ การใช้ที่ดินในปัจจุบัน ความเหมาะสมของดิน การกำหนดเขตการใช้ที่ดินในอนาคตพร้อม ข้อเสนอแนะ และกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนด

จากภาพที่ 4-1 การวิเคราะห์ภาพรวมในระบบ DPSIR แสดงให้เห็นว่าตำบลไร่ใหม่พัฒนา มี ปัญหาปัญหาเรื่องทรัพยากรดิน ได้แก่ ดินดาน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และดินตื้น การขาดแคลนน้ำ ในฤดูเพาะปลูก และศัตรูพืชทำให้ผลผลิตของพืชที่ปลูกค่อนข้างต่ำ จึงมีการนำปุ๋ยเคมี/สารเคมีมาใช้ เป็นผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูง พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้ดี ทำให้ผลผลิตต่ำ ถึงแม้ว่าสารเคมีทางการ เกษตรจำพวกปุ๋ยจะเป็นประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของพืชอาหาร ช่วยลดความเสี่ยงในเรื่องความ เสี่ยงต่อผลผลิต ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้น สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรแต่การใช้ปุ๋ยเคมี ที่มากเกินไปจนความจำเป็น และไม่ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดผลกระทบด้านต่างๆ มากมาย ทั้งในด้าน ต้นทุนการผลิตและทำให้ลักษณะทางกายภาพของดินเสื่อมโทรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่ ความรู้ในการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่เกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ และรณรงค์ให้เกษตรกรปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agricultural Practice : GAP) รวมถึงส่งเสริมด้านเกษตรอินทรีย์เพื่อเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต

อย่างไรก็ตามยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการสำรวจรายละเอียดเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง โดย จำเป็นต้องดำเนินการ เก็บตัวอย่างดินในที่ดินของเกษตรกร โดยระบุรายชื่อ พิกัด การใช้ที่ดินในปัจจุบัน การถือครองที่ดิน เพื่อตรวจสอบปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินตามปัญหาที่เกษตรกรต้องการไปแก้ไข และปรับปรุง

1) ปัญหาทรัพยากรดิน

1.1) ปัญหาดินดาน

ความต้องการของเกษตรกร : เกษตรกรมีความต้องการแก้ปัญหาดินดานในพื้นที่ทำการเกษตร ส่วนบริเวณ หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 7 ของตำบลห้วยทรายเหนือ

สาเหตุ

เกิดจากการไถพรวนด้วยเครื่องจักรขนาดใหญ่ในภาวะความชื้นไม่เหมาะสมดินเปียกแฉะ เกินไปที่ระดับความลึกเดียวเป็นประจำ และสามารถเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติโดยเกิดจากสารเชื่อมจาก เหล็ก ซิลิกาหรือคาร์บอนต ชั้นดานดินเหนียว ชั้นหินผุหรือชั้นหินพื้น

ดินดานเป็นชั้นดินที่อัดแน่นหรือมีสารเชื่อมเป็นแนวนานกับหน้าดินที่ความลึกแตกต่างกันไป ทำให้ไปขวางกั้นการไหลซึม น้ำของดิน การถ่ายเทอากาศในชั้นดินล่างถัดไป ขัดขวางการงอกของราก พืช

กรณีพบชั้นดานธรรมชาติอยู่ตื้นกว่า 50 เซนติเมตรจากผิวดิน เลือกพืชที่มีระบบรากตื้นและ ทนต่อสภาพแห้งแล้ง เช่น หลู่เฒ่าเลี้ยงสัตว์หรือทำสวนป่า แต่ถ้าพบชั้นดานที่เกิดจากการใช้ดินไม่ เหมาะสม ควรไถทำลายชั้นดานหรือขุดหลุมปลูกให้ทะลุชั้นดาน ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยคอกร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยเคมีตามชนิดพืชปลูก

กรณีพบชั้นดานอยู่ระหว่างความลึก 50-100 เซนติเมตรจากผิวดิน เลือกชนิดพืชปลูกที่มีระบบรากตื้นหรือรากลึกลงมาปลูกโดยมีการปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยการไถกลบพืชปุ๋ยสดหรือชุดหลุมปลูกหรือปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยเคมี ทำร่องระบายระหว่างแปลงปลูกเป็นช่วงๆ เพื่อช่วยระบายน้ำใต้ดินออกไปจากบริเวณรากพืชและป้องกันโรครากเน่า

กรณีพบชั้นดานอยู่มากกว่า 100 เซนติเมตรจากผิวดิน สามารถปลูกพืชได้ทุกชนิด โดยปรับปรุงบำรุงดินตามสภาพปัญหาของดิน และควรระวังเรื่องรากเน่า เมื่อมีฝนตกเป็นปริมาณมากและนานติดต่อกันหลายวัน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาดินดาน คือ ให้ความรู้การจัดการดินดานและวิธีการป้องกันการเกิดดินดาน และการปลูกหญ้าแฝกเพื่อทำลายชั้นดาน

แนวทางการแก้ไข การป้องกันการเกิดชั้นดานควรลดการไถพรวน เพื่อป้องกันการเกิดชั้นดาน สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ 2 วิธี ได้แก่ วิธีกล การไถเปิดดินดานโดยใช้เครื่องมือไถเปิด เช่น ไถสั่ว (รีเปอร์) และวิธีพืช เช่น การปลูกหญ้าแฝกทำลายชั้นดาน หรือปลูกหญ้าแฝกเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

1.2) ปัญหาดินทรายมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความต้องการของเกษตรกร : เกษตรกรมีความต้องการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินในพื้นที่ทำการเกษตร

สาเหตุ

ดินมีทรายปนอยู่มากทำให้ความสามารถในการอุ้มน้ำและดินมีความชื้นต่ำ ความสามารถในการดูดซับธาตุอาหารต่ำ ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ คือ กิจกรรมการปรับปรุงบำรุงดิน

โดยแนวทางของการจัดการ คือ มีการปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชที่มีระบบใบหนาแน่นหรือมีระบบรากแน่นและแพร่กระจายคลุมและยึดดิน เพื่อช่วยให้ดินมีสิ่งรองรับแรงปะทะจากเม็ดฝน การพัดพาของน้ำและกระแสนลม ช่วยลดความเร็วและการกระจายการไหลของน้ำที่ไหลบ่าบนผิวดิน ทำให้น้ำซึมลงไปในดินมากขึ้น เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ถ้าเป็นพืชตระกูลถั่วจะสามารถตรึงไนโตรเจนจากอากาศมาใช้ประโยชน์เพิ่มเติมให้กับดิน ช่วยรักษาความชื้นและดูดซับธาตุอาหารในดิน มีการใช้วัสดุคลุมดินโดยใช้วัสดุอย่างใดอย่างหนึ่งปกคลุมผิวดิน เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ส่วนใหญ่เป็นวัสดุธรรมชาติ ได้แก่ เศษซากพืชหรือวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ตอซังพืช แกลบ ชี้เถ้าแกลบ ชี้เลื่อย ตลอดจนใบไม้ใบหญ้าแฝกและหญ้าแห้งนำมาคลุมโคนต้นและระหว่างแถวพืชที่ปลูก มีการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก เศษพืช หรือไถกลบพืชปุ๋ยสดเพื่อให้อินทรีย์วัตถุเป็นตัวดูดน้ำและธาตุอาหารนอกจากนี้ยังช่วยการเกาะยึดของดินให้ดีขึ้น และมีการเลือกชนิดพืชปลูกที่เหมาะสมปลูกพืชทนแล้งที่มีระบบรากลึก เพื่อให้พืชสามารถใช้น้ำใต้ดินได้ หรือปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยหรืออายุสั้น

1.3) ปัญหาดินตื้น

ความต้องการของเกษตรกร : เกษตรกรมีความต้องการที่จะจัดการดินตื้นให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น

สาเหตุ

ดินตื้นมักขึ้นในพื้นที่ลาดชัน เป็นดินที่มีปริมาณชั้นส่วนหยาบในปริมาณมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร ภายในความลึก 50 เซนติเมตรของผิวดิน ชั้นเศษหินเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการซึมน้ำของรากพืชลงไปหาน้ำและอาหาร ทำให้พืชปลูกชะงักการเจริญเติบโตและการใช้ผลผลิตผิดปกติ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาดินตื้น คือ กิจกรรมการปรับปรุงบำรุงดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ

การจัดการดินตื้น ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงดังนั้นควรมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดชัน ใช้วัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝกหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น หรือทำคันบันไดร่วมกับการปลูกหญ้าแฝก เพื่อเป็นการชะลอความเร็วของน้ำบนผิวดินและลดการชะล้างพังทลายของดิน เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนามากกว่า 25 เซนติเมตร และมีการจัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดปี ปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ปลูกพืชปุ๋ยสด เช่น ถั่วพรี้า ปอเทือง หรือถั่วพุ่ม อัตรา 5 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อพืชปุ๋ยสดมีอายุประมาณ 45-50 วัน หรือ สังเกตจากพืชปุ๋ยสดเริ่มออกดอกทำการสับกลบพืชปุ๋ยสด และปล่อยทิ้งไว้ให้ย่อยสลายเป็นเวลาประมาณ 15 วันในพื้นที่ที่มีเศษหินปนมากและสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมากไม่เหมาะสมต่อการเกษตรควรใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็วหรือสงวนไว้เป็นพื้นที่ป่า

2) ปัญหาเรื่องการปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำในฤดูการเพาะปลูก

ความต้องการของเกษตรกร : เกษตรกรมีความต้องการขุดลอกลำรางสาธารณะและต้องการแหล่งน้ำขนาดเล็ก

สาเหตุ

เกษตรกรบางรายอยู่นอกเขตชลประทานทำให้ต้องพึ่งพาปริมาณน้ำฝนเพียงอย่างเดียว

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร : (1) การขุดลอกแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่และบ่อน้ำตื้นต่างๆ เป็นต้น (2) การใช้หญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำ โดยการปลูกด้านข้างของแหล่งน้ำหรือร่องส่งน้ำ จะช่วยกรองเศษพืชตะกอนดิน รวมทั้งสิ่งปฏิกูลต่างๆ มิให้ไหลลงสู่แหล่งน้ำไม่ให้แหล่งน้ำตื้นเขิน รากหญ้าแฝกที่สานกันอย่างหนาแน่นเป็นกำแพงใต้ดิน จะช่วยยึดดินและสารเคมีก่อนที่จะไหลลงสู่แหล่งน้ำอีกด้วย ทำให้แหล่งน้ำมีคุณภาพดี(3) มีการปรับเปลี่ยนการผลิตพืช (Zoning) โดยพิจารณาคัดเลือกบริเวณพื้นที่ที่ไม่ (4) บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ใช้สำหรับพื้นที่ลุ่มมีน้ำขัง โดยขุดตรงจุดต่ำสุดเพื่อกักเก็บน้ำ ในพื้นที่ที่มีน้ำไหลมาก็ทำคันกั้นปิดมาก็เก็บไว้

จากความต้องการของเกษตรกรให้มีการตั้งหลักเกณฑ์ในการจ่ายน้ำในพื้นที่เขตชลประทานนั้น กรมพัฒนาที่ดินควรประสานกับส่วนราชการที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น กรมชลประทาน เป็นต้น

อนึ่ง การที่พื้นที่การเกษตรขาดความชื้นในดินเร็วกว่าปกติหลังฝนทิ้งช่วงนั้น มีสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ขาดอินทรีย์วัตถุในดินที่จะช่วยอุ้มน้ำไว้เพื่อการเติบโตของพืช

3) ปัญหาแมลงศัตรูพืช

ความต้องการของเกษตรกร : เกษตรกรต้องการแก้ปัญหาเรื่องแมลงศัตรูพืช

สาเหตุ

มีการระบาดของหนอนกระทู้ในข้าวโพด แมลงตำหนาม ตัวงในอ้อยและมะพร้าว

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาแมลงศัตรูพืช คือ การผลิตสารควบคุมแมลงศัตรูพืชที่ผลิตจากสารเร่งซูเปอร์ พด.7

สารเร่งซูเปอร์ พด.7 เป็นสารสกัดที่ได้จากการหมักพืชสมุนไพร โดยกิจกรรมจุลินทรีย์ประกอบด้วยสารออกฤทธิ์ และสารไล่แมลงที่อยู่ในพืชสมุนไพร รวมทั้งกรดอินทรีย์หลายชนิด เพื่อใช้ในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช

ชนิดพืชสมุนไพรที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ยาสูบ ตีปัส หางไหล กลอย พริก ว่านน้ำ มันแกว สะเดา หนอนตายหยาก และขมิ้นชัน

วัสดุผลิตสารควบคุมแมลงศัตรูพืช การหมักพืชสมุนไพรสด โดยใช้พืชสมุนไพร 30 กิโลกรัม กากน้ำตาล 10 กิโลกรัม รำข้าว 100 กรัม น้ำ 30 ลิตร สารเร่งซูเปอร์ พด.7 1 ชอง

การหมักพืชสมุนไพรแห้ง โดยใช้พืชสมุนไพร 10 กิโลกรัม กากน้ำตาล 20 กิโลกรัม รำข้าว 100 กรัม น้ำ 60 ลิตร สารเร่งซูเปอร์ พด.7 1 ชอง

วิธีการผลิตสารควบคุมแมลงศัตรูพืชที่ผลิตจากสารเร่งซูเปอร์ พด.7 โดยสับพืชสมุนไพรให้เป็นชิ้นเล็กๆ หรือทุบทำให้แตก แล้วนำพืชสมุนไพรและรำข้าวใส่ลงในถังหมัก จากนั้นละลายกากน้ำตาลในน้ำ แล้วใส่สารเร่งซูเปอร์ พด.7 ผสมให้เข้ากันนาน 5 นาที เทสารละลายใส่ลงในถังหมักคลุกเคล้า และคนให้เข้ากัน ปิดฝาถังไม่ต้องแน่น ตั้งทิ้งไว้ในที่ร่ม และคนทุกวันใช้ระยะเวลาในการหมัก 21 วัน

อัตราการใช้และระยะเวลาในการฉีดพ่น โดยเจือจางสารควบคุมแมลงศัตรูพืช : น้ำ เท่ากับ 1:100 ฉีดพ่นทุกๆ 3-5 วัน และฉีดต่อเนื่องอย่างน้อย 3 ครั้ง ขึ้นอยู่กับการระบาดของ ควบคุมช่วงตัวอ่อนวิธีการใช้ ใส่สารจับใบ เช่น น้ำยาล้างจาน 10 มิลลิลิตร ลงในสารควบคุมแมลงศัตรูพืช 10 ลิตร พืชไร่ พืชผัก และไม้ดอก ฉีดพ่นสารควบคุมแมลงศัตรูพืชที่เจือจางแล้วอัตรา 50 ลิตรต่อไร่ ไม้ผล ฉีดพ่นสารควบคุมแมลงศัตรูพืชที่เจือจางแล้วอัตรา 100 ลิตรต่อไร่ ทำการฉีดพ่นที่ใบ ลำต้น หรือบริเวณที่ศัตรูพืชอาศัยอยู่

เกษตรกรควรดูแลพื้นที่ทำการเกษตรให้สะอาดเพื่อควบคุมการระบาดของโรคแมลง และอาจมีการประสานมหาวิทยาลัยด้านการเกษตร (กีฏวิทยาและโรคพืช) หรือกรมวิชาการเกษตร เพื่อทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชที่ระบาดอยู่

4) กรณีความต้องการของเกษตรกรที่จะปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกอ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่านั้น จำเป็นต้องตรวจสอบพื้นที่แปลงที่ปลูกในปัจจุบันว่ามีความเหมาะสมของดินที่จะปลูกหรือไม่ ทั้งนี้ได้มีคู่มือการประเมินคุณภาพที่ดินแสดงวิธีจัดตามความเหมาะสมของดินในการปลูกพืชไร่ไว้แล้ว และต้องลงพิกัดในแผนที่การถือครองที่ดินเป็นรายแปลงด้วย

การปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสม โครงการ Zoning by Agri-map กรมพัฒนาที่ดิน ได้มีคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในส่วนของตำบลห้วยทรายเหนือ พื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกอ้อยอยู่ในระดับ เหมาะสมเล็กน้อย และตัวเกษตรกรมีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนการผลิต โดยกรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี จะทำการปรับเปลี่ยนระบบโครงสร้างการผลิต โดยใช้การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปรับปรุงบำรุงดิน ให้กับเกษตรกรที่ปรับเปลี่ยนจากอ้อยมาเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันของตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีรายละเอียดดังนี้

เกษตรกรปลูกข้าวนาปีในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม หลังการเก็บเกี่ยวจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนมิถุนายน

พืชไร่ ไม้ผล และไม้ผลยืนต้น สามารถเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี ได้แก่ อ้อย สับปะรด มะพร้าว มะม่วง กัลยง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน

พืชผัก สามารถเพาะปลูกได้ 2 ช่วงคือ กุมภาพันธ์ถึงมิถุนายน และเดือนสิงหาคมถึงธันวาคม (รูปที่ 4-2)

เดือน \ ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. ข้าว	ข้าวนาปรัง						ข้าวนาปี					
2. อ้อย	อ้อย											
3. สับปะรด	สับปะรด											
4. ไม้ยืนต้น	ไม้ยืนต้น (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน สนประดิพัทธ์ ยคาลิปต์)											
5. ไม้ผล	ไม้ผล (มะม่วง มะพร้าว กัลยง)											
6. พืชผัก	พืชผัก						พืชผัก					

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หน่วยแผนที่ดิน

จากการสำรวจคุณสมบัติของดินร่วมกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมต่างๆรวมถึงการจัดการพื้นที่พบว่า ตำบลห้วยทรายเหนือ ประกอบไปด้วย 8 ชุดดิน 3 ดินคล้ายชุดดิน และ 15 หน่วยแผนที่ดิน

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประกอบด้วยพืชเศรษฐกิจหลัก หรือ พืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลห้วยทรายเหนือ ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลังและสับปะรด พืชที่มีอนาคตทั้งด้านคุณภาพและราคาตลาด (Promising crop) ไม้ผล ได้แก่ มะม่วง มะพร้าว และมะนาว ในกรณีมะนาว มะพร้าว มะม่วง ถ้าอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย (S3) แต่ติดข้อจำกัดเรื่อง ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) แก้ไขโดยการจัดการหาแหล่งน้ำ ก็สามารถแก้ไขข้อจำกัดของดินเรื่อง ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) สามารถยกระดับความเหมาะสมของดินกับพืชเป็นระดับเหมาะสมปานกลาง (S2) หรือมีพืชทางเลือกที่ปลูก ได้แก่ พืชผัก

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (บัณฑิต และคำธณ, 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

1. นาข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของนาข้าว คือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดินคือ Lb-gm-cA/b หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pr-gm-slA/b หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pr-gm-slA และหน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดของดินด้านการระบายน้ำ (o) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) ข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Pr-gm-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าว คือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Hg-denic-slB Hg-slA Hg-slB Ly-slB และ Pr-slA หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดของดินด้านการระบายน้ำ (o) และข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lsk-slC Ly-slC และ Tas-gslC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าว คือ มีข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Bar-sgslD Ty-gslD และ SC

2. อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของอ้อย คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่หน่วยแผนที่ Lb-gm-cA/b Pr-gm-slA/b Pr-mw-slA และ Pr-mw-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของอ้อย คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) และข้อจำกัดความลึกของดินต่อรากพืช (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tas-gslC หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) และข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Bar-sgslD และหน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดข้อจำกัดทางด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ข้อจำกัดด้านความหยั่งลึกของราก (r) และ ข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของอ้อย คือ ได้แก่หน่วยแผนที่ SC

3. มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมันสำปะหลัง คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ได้แก่หน่วยแผนที่ Ly-slB หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดทางด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) และข้อจำกัดด้านความหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Hg-slA Hg-slB และ Pr-slA หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Hg-densic-slB หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ข้อจำกัดด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) และข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่หน่วยแผนที่ Lsk-slC และ Ly-slC หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ข้อจำกัดด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) และการระบายน้ำ (o) ได้แก่หน่วยแผนที่ Pr-gm-slA และ Pr-mw-slB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมันสำปะหลัง คือ ข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Bar-sgslD หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านรากพืช (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Tas-gslC หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความหยั่งลึกของราก (r) และข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Ty-gslD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมันสำปะหลัง คือ มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lb-gm-cA/b Pr-gm-slA/b และ SC

4. สับปะรด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S1)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของสับปะรด คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช ด้านการระบายน้ำ (o) และความเป็นประโยชน์ของความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ Ly-sLB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของสับปะรด คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hg-sIA Hg-sLB และ Pr-sIA หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLC หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) และ ข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Lsk-sLC หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) และมีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hg-densic-sLB หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) และมีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Pr-gm-sIA และ Pr-mw-sLB หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านรากพืช (r) และข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tas-gslC

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของสับปะรด คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืชข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Lb-gm-cA/b และ Pr-gm-sIA/b หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-sgsLD และ Ty-gslD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของสับปะรด ได้แก่หน่วยแผนที่ SC

5. ยางพารา

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยางพารา ได้แก่หน่วยแผนที่ Bar-sgsLD Hg-densic-sLB Hg-sIA Hg-sLB Lb-gm-cA/b Lsk-sLC Ly-sLB Ly-sLC Pr-gm-sIA/b Pr-mw-sIA Pr-mw-sLB Pr-sIA Tas-gslC Ty-gslD และ SC

6. ปาล์มน้ำมัน

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของปาล์มน้ำมัน ได้แก่หน่วยแผนที่ Bar-sgsLD Hg-densic-sLB Hg-sIA Hg-sLB Lb-gm-cA/b Lsk-sLC Ly-sLB Ly-sLC Pr-gm-sIA/b Pr-mw-sIA Pr-mw-sLB Pr-sIA Tas-gslC Ty-gslD และ SC

7. ยูคาลิปตัส

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S1)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยูคาลิปตัส คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช ด้านการระบายน้ำ (o) และความเป็นประโยชน์ของความอุดมสมบูรณ์ของดิน (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ Hg-densic-sLB Hg-sLA Hg-sLB Lsk-sLC Pr-mw-sLA Pr-mw-sLB Pr-sLA และ Tas-gslC

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยูคาลิปตัส คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lb-gm-cA/b และ Pr-gm-sLA/b หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Tas-gslD

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยูคาลิปตัส คือ ความเป็นประโยชน์ต่อพืช ข้อจำกัดด้านรากพืช (r) ได้แก่หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLB และ Ly-sLC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของยูคาลิปตัส ได้แก่หน่วยแผนที่ SC

8. มะพร้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะพร้าว คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Hg-sLA Hg-sLB Lsk-sLC Pr-mw-sLA Pr-mw-sLB และ Pr-sLA หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) และข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hg-densic-sLB Ly-sLB และ Ly-sLC หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) และข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lb-gm-cA/b และ Lsk-sLC หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) และด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-sgslD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะพร้าว คือ ความเป็นประโยชน์ด้านความแห้งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Tas-gslC Ty-gslD และ SC

9. มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะม่วง คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) และความอุดมสมบูรณ์ (s) ได้แก่หน่วยแผนที่ Hg-sLA Hg-sLB Pr-mw-sLA Pr-mw-sLB และ Pr-sLA

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะม่วง คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Pr-gm-sLA/b หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-gslD Hg-densic-sLB Lsk-sLC Ly-sLB และ Ly-sLC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะม่วง คือ ความเป็นประโยชน์ด้านความแห้งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Tas-gslC Ty-gslD และ SC

10. กล้าย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของกล้าย คือ ความเป็นประโยชน์ด้านความแห้งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hg-densic-sLB Hg-sLA Hg-sLB Pr-gm-sLA/b Pr-mw-sLA Pr-mw-sLB และ Pr-sLA หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านความอุดมสมบูรณ์ (s) และด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lsk-sLC

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของกล้าย คือ ความเป็นประโยชน์ด้านความแห้งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLB และ Ly-sLC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของกล้าย คือ ความเป็นประโยชน์ด้านความแห้งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Bar-gslD Tas-gslC Ty-gslD และ SC

11. มะนาว

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะนาว คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช มีข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) และข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lb-gm-cA/b และ Pr-gm-sLA/b หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-gslD Hg-densic-sLB Hg-sLA Hg-sLB Lsk-sLC Ly-sLB Ly-sLC Pr-gm-sLA/b Pr-mw-sLA Pr-mw-sLB และ Pr-sLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของมะนาว คือ ความเป็นประโยชน์ด้านความแห้งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ Tas-gslC Ty-gslD และ SC

12. ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ คือ ความเป็นประโยชน์ด้านความแห้งลึกของรากพืช มีข้อจำกัดด้านความแห้งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Lsk-slC หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hg-densic-slB Hg-slA Hg-slB Lb-gm-cA/b Ly-slB และ Tas-gslC หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) และความอุดมสมบูรณ์ (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ly-slC Pr-gm-slA/b Pr-mw-slA Pr-mw-slB และ Pr-slA หน่วยแผนที่ดินที่พบข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย (m) ความอุดมสมบูรณ์ (s) และด้านความลาดชัน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Bar-gslD Lsk-slC และ Ty-gslD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ หน่วยแผนที่ SC

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

หน่วยแผนที่ดิน	นาข้าว	อ้อย	มัน สำปะหลัง	สับปะรด	ยางพารา	ปาล์ม น้ำมัน	ยูคาลิปตัส	มะพร้าว	มะม่วง	กล้วย	มะนาว	ทุ่งหญ้า เลี้ยงสัตว์
Bar-gslD	N	S3me	S3e	S3e	N	N	S3r	S3mre	S3r	N	S3m	S2sne
Hg-densic-slB	S3o	S3m	S2mrs	S2sr	N	N	S1	S3mr	S3r	S2s	S3m	S2m
Hg-slA	S3o	S3m	S2ms	S2s	N	N	S1	S3m	S2ms	S2s	S3m	S2m
Hg-slB	S3o	S3m	S2ms	S2s	N	N	S1	S3m	S2ms	S2s	S3m	S2m
Lb-gm-cA/b	S2o	S2o	N	S3o	N	N	S2o	S3mo	S3o	S1	S3mo	S2m
Lsk-slC	S3oe	S3m	S2mse	S2se	N	N	S1	S3m	S3r	S2se	S3m	S2s
Ly-slB	S3o	S3m	S2m	S1	N	N	S3r	S3mr	S3r	S3r	S3m	S2m
Ly-slC	S3oe	S3m	S2mse	S2e	N	N	S3r	S3mr	S3r	S3r	S3m	S2ms
Pr-gm-slA/b	S2s	S2o	N	S3o	N	N	S2o	S3mo	S3o	S2s	S3mo	S2ms
Pr-mw-slA	S2os	S2o	S2mos	S2os	N	N	S1	S3m	S2ms	S2s	S3m	S2ms
Pr-mw-slB	S2ose	S2o	S2mos	S2os	N	N	S1	S3m	S2ms	S2s	S3m	S2ms
Pr-slA	S3o	S3m	S2ms	S2s	N	N	S1	S3m	S2ms	S2s	S3m	S2ms
Tas-gslC	S3oe	S3rm	S3r	S2re	N	N	S1	N	N	N	N	S2m
Ty-gslD	N	S3rme	S3re	S3e	N	N	S2e	N	N	N	N	S2me
SC	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน

m = ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย o = การระบายน้ำ s = ความอุดมสมบูรณ์ของดิน c = ความสามารถในการแลกเปลี่ยนประจุบวก

z = ความเป็นกรด-ด่างของดิน e = ข้อจำกัดด้านความลาดชัน r = ข้อจำกัดความลึกของดินต่อรากพืช

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “**ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“**เศรษฐกิจพอเพียง** เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้ สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย มานับตั้งแต่ปี 2517 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต โดยยึดหลักความพอเหมาะพอดี ความมีเหตุผล และความไม่ประมาท ได้ทรงเตือนล่วงหน้า ให้มีความระมัดระวังในการพัฒนาประเทศให้มีความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยการพัฒนาอย่าง “เป็นลำดับขั้น” โดยได้ทรงมีปฐมพระราชดำรัสว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง ความว่า

“การพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นเริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือ ความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัดระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปด้วยความรอบคอบระมัดระวังประหยัดนั้น เพื่อป้องกันความผิดพลาด ล้มเหลว และเพื่อบรรลุผลสำเร็จได้อย่างแน่นอนบริบูรณ์” (พระราชโองการของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 29 กรกฎาคม 2517)

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราขานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดินเปรียบเสมือนเสาเข็ม ที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำ” (พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากวารสารชัยพัฒนา ประจำเดือน สิงหาคม 2542)

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาเป็นแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศเพื่อนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

6.1 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยลึก

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับสภาพ ของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561- 2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและ ไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มียรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการ ผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการ เติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือ ครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และ ทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่าง ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหาร จัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. 2560- 2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

²ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98.

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
7	แผนพัฒนาภาคกลางตอนล่าง	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนปลอดภัยและมีคุณภาพเพื่อ การส่งออก - จัดทำยุทธศาสตร์การปรับตัวของภาคเกษตรกรรมและเกษตรกรเพื่อ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศโลก - การรวมกลุ่มเกษตรกรและการส่งเสริมเครือข่ายเพื่อสร้างความ เข้มแข็งเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร - การเชื่อมโยงการผลิตภาคเกษตรกับภาคอุตสาหกรรม - การพัฒนาเมืองชายแดนและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการค้า และอุตสาหกรรมชายแดน - การจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเลแบบบูรณาการรวมทั้งการลด ผลกระทบและป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล - การวางแผนเชิงรุกเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดประเด็น
8	ยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรี	<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 สินค้าเกษตร – อาหารมีคุณภาพและ</p> <p>ปลอดภัย</p> <p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เมืองน่าอยู่และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี</p> <p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 เมืองท่องเที่ยวชั้นนำของ ASEAN และแหล่ง</p> <p>ศึกษาดูงาน – ประชุมสัมมนาสำคัญระดับประเทศ</p>
9	ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเพชรบุรี	<p>ยุทธศาสตร์ที่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากร</p> <p>การเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน</p> <p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ</p>
10	ยุทธศาสตร์องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเพชรบุรี	<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านโครงสร้าง</p> <p>พื้นฐาน</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการ</p> <p>รักษาความสงบเรียบร้อย</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน</p> <p>พาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์</p> <p>ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และ</p> <p>ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 7 การพัฒนาด้านกระบวนการบริหารจัดการที่ดีใน</p> <p>องค์กรและการมีส่วนร่วมของประชาชน</p>
11	แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอ ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการเมืองและการบริหารจัดการ</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม</p>

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลห้วยลึกใช้ ยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรี เป็นแนวทาง ซึ่งยุทธศาสตร์จังหวัดเพชรบุรี ได้เชื่อมโยง กับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ทิศทางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา ราชสาขาต่างๆ หรือ แผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

แผนพัฒนาท้องถิ่น 4ปี มีเป้าประสงค์ด้านเพิ่มประสิทธิภาพการคมนาคมขนส่งระบบ สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ คุณภาพชีวิตของประชาชนสูงขึ้น ชุมชนมีระเบียบและมีความสงบเพิ่มขึ้น การประสานแผนพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ และสืบสานวัฒนธรรมไทยภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ โดยมี ยุทธศาสตร์ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านเศรษฐกิจ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการเมืองและการบริหารจัดการ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยลึก อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี ได้กำหนดออกเป็น 5เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตอุตสาหกรรม และพื้นที่แหล่งน้ำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (รูปที่ 6-1 ตารางที่ 6-2) แนวทางการวิเคราะห์เพื่อกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ ร่วมกับกฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสาขาต่างๆ สามารถกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำมาพัฒนา

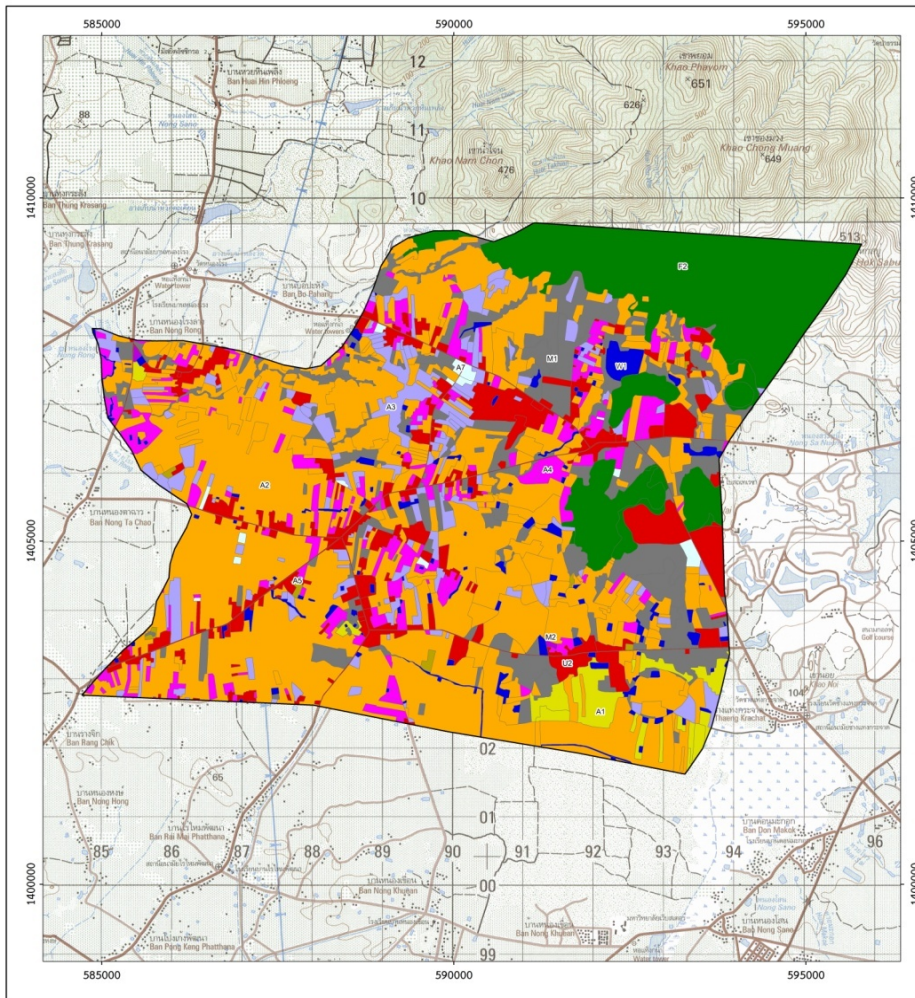
กิจกรรม หรือโครงการให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ โดยใช้นวัตกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในการจัดการดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำได้ดังนี้

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดเพชรบุรี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	5,329	14.72
2. เขตเกษตรกรรม	22,007	60.79
2.1 เขตทำนา	755	2.09
1) เขตทำนาบนพื้นที่ดอน	755	2.09
2.2 เขตปลูกพืชไร่	16,580	45.80
1) อ้อย	12,309	34.00
2) สับปะรด	2,422	6.69
3) มันสำปะหลัง	1,849	5.11
2.3 เขตปลูกไม้ผล	2,294	6.34
1) เขตปลูกไม้ผลผสม	833	2.30
2) เขตปลูกมะพร้าว	571	1.58
3) เขตปลูกมะม่วง	460	1.27
4) เขตปลูกมะม่วงหิมพานต์	212	0.59
5) เขตปลูกกล้วย	219	0.60
2.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น	2,122	5.86
1) เขตปลูกไม้ยืนต้นผสม	504	1.39
2) เขตปลูกยางพารา	76	0.21
3) เขตปลูกยูคาลิปตัส	821	2.27
3) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	486	1.34
4) เขตปลูกสนประดิพัทธ์	236	0.65
2.5 เขตพืชสวน	85	0.24
1) เขตปลูกพืชผัก	85	0.24
2.6 เขตปศุสัตว์	169	0.47
3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,479	9.61
4. เขตแหล่งน้ำ	805	2.22
5. เขตพื้นที่เฉพาะ	4,583	12.66
รวม	36,203	100

แผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน
 มาตราส่วน 1 : 25,000
 ใบพื้นที่ ตำบล ห้วยทรายเหนือ
 อำเภอ ชะอำ จังหวัด เพชรบุรี

สัญลักษณ์

ขอบเขตพื้นที่ดำเนินการ ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอ ชะอำ

สัญลักษณ์	ประเภทการใช้ที่ดิน	ไร่	ร้อยละ
สีเขียวเข้ม	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย		
สีแดงเข้ม	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	3,462.66	9.61
U201	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	2,024	5.56
U011	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	2,302.57	6.39
U011	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	215.53	0.60
U015	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	167.42	0.46
U021	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	77	0.21
U023	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	7	0.02
U011	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	12	0.03
U012	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	209	0.58
U015	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	9	0.02
U011	พื้นที่ชุมชนและที่อยู่อาศัย	642	1.75
สีเหลือง	พื้นที่เกษตรกรรม		
A1	นาข้าว	732	2.09
A016	นาข้าว	96	0.27
A011	นาข้าว	634	1.72
A2	พืชไร่	14,505.29	40.80
A201	พืชไร่	952.03	2.64
A011	พืชไร่	36.19	0.10
A021	พืชไร่	26.13	0.07
A031	พืชไร่	11,232.45	31.17
A204	พืชไร่	1,822.38	5.06
A204/A025	พื้นที่เกษตรกรรม	18.07	0.05
A025	พื้นที่เกษตรกรรม	2,399.79	6.65
A205/A032	พื้นที่เกษตรกรรม	13.99	0.04
A210	พื้นที่เกษตรกรรม	8	0.02
สีน้ำเงิน	พื้นที่น้ำ	2,111.18	5.86
A001	พื้นที่น้ำ	232	0.65
A001	พื้นที่น้ำ	255	0.71
A002	พื้นที่น้ำ	76	0.21
A003	พื้นที่น้ำ	663	1.84
A004	พื้นที่น้ำ	608	1.69
A005	พื้นที่น้ำ	8	0.02
A007	พื้นที่น้ำ	235	0.65
A008	พื้นที่น้ำ	5	0.01
A011	พื้นที่น้ำ	4	0.01
สีม่วง	พื้นที่ป่า	2,282	6.39
A010	พื้นที่ป่า	194	0.54
A011	พื้นที่ป่า	949	2.63
A015	พื้นที่ป่า	430	1.19
A015/A017	พื้นที่ป่า	131	0.36
สีน้ำตาล	พื้นที่ว่าง		
A051/A028	พื้นที่ว่าง	3	0.01
A051/A011	พื้นที่ว่าง	3	0.01
A017	พื้นที่ว่าง	430	1.19
A017/A011	พื้นที่ว่าง	27	0.07
A018	พื้นที่ว่าง	204	0.57
A018/A011	พื้นที่ว่าง	7	0.02
A011	พื้นที่ว่าง	169	0.47
A011/A022	พื้นที่ว่าง	48	0.13
A014	พื้นที่ว่าง	47	0.13
A015	พื้นที่ว่าง	4	0.01
A018	พื้นที่ว่าง	5	0.01
A022	พื้นที่ว่าง	29	0.08
สีเขียวอ่อน	พื้นที่อนุรักษ์	327.85	0.91
A010	พื้นที่อนุรักษ์	3	0.01
A022	พื้นที่อนุรักษ์	48	0.13
สีส้ม	พื้นที่อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม	83	0.23
A011	พื้นที่อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม	69	0.19
A012	พื้นที่อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม	14	0.04
A013	พื้นที่อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม	43	0.12
A014	พื้นที่อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม	20	0.06
สีน้ำเงินเข้ม	พื้นที่ราชการ	5.34	0.01
F001	พื้นที่ราชการ	507	1.41
F001	พื้นที่ราชการ	5,008	13.95
สีน้ำเงินอ่อน	พื้นที่อื่น	801	2.22
W011	พื้นที่อื่น	11	0.03
W012	พื้นที่อื่น	66	0.18
W021	พื้นที่อื่น	134	0.37
W022	พื้นที่อื่น	598	1.64
W023	พื้นที่อื่น	51	0.14
สีน้ำเงินเข้ม	พื้นที่อื่น	4,541	12.66
M001	พื้นที่อื่น	1,150	3.19
M012	พื้นที่อื่น	2,438	6.71
M021	พื้นที่อื่น	19	0.05
M030	พื้นที่อื่น	340	0.94
M032	พื้นที่อื่น	112,890	313.13
M034	พื้นที่อื่น	73	0.20
M035	พื้นที่อื่น	622	1.71
รวมพื้นที่ทั้งหมด		34,303	100

จัดทำโดย กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10
 กรมพัฒนาที่ดิน

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เขตการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี ได้กำหนดออกเป็น 6 เขต ดังนี้

1. เขตป่าไม้ มีเนื้อที่ 5,329 ไร่ หรือร้อยละ 14.72 ของเนื้อที่ตำบลเขตนี้เป็นเขตที่มีสภาพเป็นป่าไม้ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ป่าที่มีการประกาศเขตตามกฎหมายและพื้นที่ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี รวมถึงพื้นที่ป่าที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น พื้นที่ป่าซึ่งเป็นที่ตั้งแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและพื้นที่ป่า พื้นที่ในเขตป่าเหล่านี้บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในหลายรูปแบบ อย่างไม่เหมาะสม หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้

2. เขตเกษตรกรรม พื้นที่ในเขตนี้อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกินมีการออกเอกสารสิทธิ์รวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พื้นที่เขตนี้มีความสำคัญทางเศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ จากการพิจารณาสามารถแบ่งพื้นที่ตามความเหมาะสมของที่ดินและศักยภาพของพื้นที่ ตำบลห้วยทรายเหนือ

เขตเกษตรกรรม มีเนื้อที่ 15,059 ไร่ หรือร้อยละ 44.61 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 7 เขต ดังนี้

1) เขตทำนามีเนื้อที่ 755 ไร่ หรือร้อยละ 2.09 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินลพบุรีที่พบจุดประสีเทา (Lb-gm) ชุดดินปราณบุรี (Pr) และชุดดินปราณบุรีที่พบจุดประสีเทา (Pr-gm)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ปัญหาดินเริ่มเป็นชั้นดานแข็ง
- ดินไม่อุ้มน้ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูเพาะปลูก
- ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

การจัดการที่ดินในอนาคต

- การปรับปรุงแก้ไขด้านกายภาพของดินด้วยการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ
- การปลูกหญ้าแฝกเพื่อแก้ไขดินที่กำลังจะเกิดชั้นดาน
- การปรับปรุงแก้ไขด้านเคมีของดิน
- การเพิ่มอินทรีย์ชีวภาพทางดิน
- การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมกับพื้นที่
- การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกพืชตามความเหมาะสมของดิน Zoning by Agri-

Map

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

1. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 ส่งเสริมการผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ พด.2,7
- 1.2 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.3 ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.1 (บับเม็ด) คุณภาพสูง
- 1.4 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์

1.5 ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (การวิเคราะห์ดินก่อนและหลังการปลูกพืช)

1.6 ส่งเสริมการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ การใช้ปูนโดโลไมต์ในการแก้ไขดินกรด

1.7 ส่งเสริมและรณรงค์การไกลบตอซัง (งดการเผาตอซังข้าว)

2. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

2.1 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำมีระบบการให้น้ำในช่วงที่ขาดแคลนน้ำ

3. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

3.1 การปรับปรุงแปลงนาแบบที่ 1 2 และ 3

3.2 บ่อตักตะกอนดิน

3.3 ฝายชะลอน้ำ (Soil cement)

3.4 ทางลำเลียงในไร่นา

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- การจัดการการอารักขาพืช จากกรมวิชาการ และกรมส่งเสริมการเกษตร หรือการถ่ายทอดองค์ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

- ส่งเสริมเมล็ดพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่และความต้องการของตลาด จากกรมการข้าว

2) เขตปลูกพืชไร่ มีเนื้อที่ 16,580 ไร่ หรือร้อยละ 45.80 ของเนื้อที่ตำบล

2.1) เขตปลูกอ้อย มีเนื้อที่ 12,309 ไร่ หรือร้อยละ 34.00 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินลพบุรีที่พบจุดประสีเทา (Lb-gm) ชุดดินลานสัก (Lsk) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินปรางบุรี (Pr) ชุดดินปรางบุรีที่พบจุดประสีเทา (Pr-gm) ชุดดินท่ายาง (Ty) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

2.2) เขตปลูกสับปะรด มีเนื้อที่ 2,422 ไร่ หรือร้อยละ 6.69 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินลานสัก (Lsk) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินปรางบุรี (Pr) ชุดดินปรางบุรีที่พบจุดประสีเทา (Pr-gm) ชุดดินทับเสลา (Tas) ชุดดินท่ายาง (Ty) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

2.3) เขตมันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 1,849 ไร่ หรือร้อยละ 5.11 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินลานสัก (Lsk) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินปรางบุรีที่พบจุดประสีเทา (Pr-gm) ชุดดินท่ายาง (Ty) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ปัญหาดินเริ่มเป็นชั้นดานแข็ง
- ดินไม่อุ้มน้ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูเพาะปลูก
- ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

การจัดการที่ดินในอนาคต

อินทรีย์วัตถุ

- การปรับปรุงแก้ไขด้านกายภาพของดินด้วยการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ
- การปลูกหญ้าแฝกเพื่อแก้ไขดินที่กำลังจะเกิดชั้นดาน
- การปรับปรุงแก้ไขด้านเคมีของดิน
- การเพิ่มอินทรีย์ชีวภาพทางดิน
- การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมกับพื้นที่
- การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกพืชตามความเหมาะสมของดิน Zoning by Agri-

Map

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

1. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 ส่งเสริมการผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ พด.2,7
- 1.2 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.3 ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.1 (ปั้นเม็ด) คุณภาพสูง
- 1.4 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์
- 1.5 ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (การวิเคราะห์ดินก่อนและหลังการปลูกพืช)
- 1.6 ส่งเสริมการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ การใช้ปูนโดโลไมต์ในการแก้ไขดินกรด

กรด

2. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- 2.1 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำมีระบบการให้น้ำในช่วงที่ขาดแคลนน้ำ

3. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 3.1 การปรับรูปแบบที่ 1 2 และ 3
- 3.2 บ่อตักตะกอนดิน
- 3.3 ฝายชะลอน้ำ (Soil cement)
- 3.4 ทางลำเลียงในไร่นา

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- การจัดการการอารักขาพืช จากกรมวิชาการ และกรมส่งเสริมการเกษตร หรือการถ่ายทอดองค์ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

3) เขตปลูกไม้ผล มีเนื้อที่ 2,294 ไร่ หรือร้อยละ 6.34 ของเนื้อที่ตำบล

3.1) เขตปลูกไม้ผลผสม มีเนื้อที่ 833 ไร่ หรือร้อยละ 2.30 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินหุบกะพงที่พบชั้นดาน (Hg-densic) ชุดดินลานสัก (Lsk) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินปรางบุรี (Pr) ชุดดินทับเสลา (Tas) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

3.2) เขตปลูกมะพร้าว มีเนื้อที่ 571 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินปรางบุรี (Pr)

3.3) เขตมะม่วง มีเนื้อที่ 460 ไร่ หรือร้อยละ 1.27 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินลานสัก (Lsk) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินปรางบุรี (Pr) และ

พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

3.4) เขตปลูกมะม่วงหิมพานต์ มีเนื้อที่ 212 ไร่ หรือร้อยละ 0.59 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินปราณบุรี (Pr) ชุดดินท่ายาง (Ty) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

3.5) เขตปลูกกล้วย มีเนื้อที่ 219 ไร่ หรือร้อยละ 0.60 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินปราณบุรี (Pr)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ปัญหาดินเริ่มเป็นชั้นดานแข็ง
- ดินไม่อุ้มน้ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูเพาะปลูก
- ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

การจัดการที่ดินในอนาคต

- การปรับปรุงแก้ไขด้านกายภาพของดินด้วยการปรับปรุงบำรุงดินด้วย

อินทรีย์วัตถุ

- การปลูกหญ้าแฝกเพื่อแก้ไขดินที่กำลังจะเกิดชั้นดาน
- การปรับปรุงแก้ไขด้านเคมีของดิน
- การเพิ่มอินทรีย์ชีวภาพทางดิน
- การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมกับพื้นที่
- การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกพืชตามความเหมาะสมของดิน Zoning by Agri-

Map

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

1. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1. ส่งเสริมการผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ พด.2,7
- 1.2. ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.3. ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.1 (ปิ่นเม็ด) คุณภาพสูง
- 1.4. พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์
- 1.5. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (การวิเคราะห์ดินก่อนและหลังการ

ปลูกพืช)

- 1.6. ส่งเสริมการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ การใช้ปูนโดโลไมต์ในการแก้ไขดิน

กรด

2. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- 2.1. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำมีระบบการให้น้ำในช่วงที่ขาดแคลนน้ำ

3. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 3.1. การปรับปรุงแปลงนาแบบที่ 1 2 และ 3
- 3.2. บ่อตักตะกอนดิน

3.3 ฝายชะลอน้ำ (Soil cement)

3.4 ทางลำเลียงในไร่นา

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- การจัดการการอารักขาพืช จากกรมวิชาการ และกรมส่งเสริมการเกษตร หรือ การถ่ายทอดองค์ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

4) เขตปลูกไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 2,122 ไร่ หรือร้อยละ 5.86 ของเนื้อที่ตำบล

4.1) เขตปลูกไม้ยืนต้นผสม มีเนื้อที่ 504 ไร่ หรือร้อยละ 1.39 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินลพบุรีที่พบจุดประสีเทา (Lb-gm) ชุดดินลานสัก (Lsk) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินปราณบุรี (Pr) ชุดดินปราณบุรีที่พบจุดประสีเทา (Pr-gm) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

4.2) เขตปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 76 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) และชุดดินลาดหญ้า (Ly)

4.3) เขตปลูกยูคาลิปตัส มีเนื้อที่ 821 ไร่ หรือร้อยละ 2.27 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินหุบกะพงที่พบชั้นดาน (Hg-densic) ชุดดินลานสัก (Lsk) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินปราณบุรี (Pr) ชุดดินท่ายาง (Ty) และพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC)

4.4) เขตปลูกปาล์มน้ำมัน มีเนื้อที่ 486 ไร่ หรือร้อยละ 1.34 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินปราณบุรี (Pr) และชุดดินปราณบุรีที่พบจุดประสีเทา (Pr-gm)

4.5) เขตปลูกสนประดิพัทธ์ มีเนื้อที่ 236 ไร่ หรือร้อยละ 0.65 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) และชุดดินปราณบุรี (Pr)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ปัญหาดินเริ่มเป็นชั้นดานแข็ง
- ดินไม่อุ้มน้ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูเพาะปลูก
- ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

การจัดการที่ดินในอนาคต

- การปรับปรุงแก้ไขด้านกายภาพของดินด้วยการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ

- การปลูกหญ้าแฝกเพื่อแก้ไขดินที่กำลังจะเกิดชั้นดาน
- การปรับปรุงแก้ไขด้านเคมีของดิน
- การเพิ่มอินทรีย์ชีวภาพทางดิน
- การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมกับพื้นที่
- การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกพืชตามความเหมาะสมของดิน Zoning by Agri-

Map

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

1. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 ส่งเสริมการผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ พด.2,7
- 1.2 ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.1 (ปั้นเม็ด) คุณภาพสูง
- 1.3 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์
- 1.4 ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (การวิเคราะห์ดินก่อนและหลังการปลูกพืช)
- 1.5 ส่งเสริมการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ การใช้ปูนโดโลไมต์ในการแก้ไขดินกรด

2. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- 2.1 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำมีระบบการให้น้ำในช่วงที่ขาดแคลนน้ำ

3.การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 3.1 การปรับปรุงแปลงนาแบบที่ 1 2 และ3
- 3.2 บ่อตักตะกอนดิน
- 3.3 ฝายชะลอน้ำ (Soil cement)
- 3.4 ทางล่ำเสียงในไร่นา

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- การจัดการการอารักขาพืช จากกรมวิชาการ และกรมส่งเสริมการเกษตร หรือการถ่ายทอดองค์ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

5) เขตพืชสวน มีเนื้อที่ 85 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่ตำบล

5.1) เขตปลูกพืชผัก มีเนื้อที่ 85 ไร่ หรือร้อยละ 0.24 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินหุบกะพง (Hg) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) และชุดดินปราณบุรี (Pr)

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- ปัญหาดินเริ่มเป็นชั้นดานแข็ง
- ดินไม่อุ้มน้ำ
- ขาดแคลนน้ำในฤดูเพาะปลูก
- ปลูกพืชที่ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

การจัดการที่ดินในอนาคต

- การปรับปรุงแก้ไขด้านกายภาพของดินด้วยการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ
- การปลูกหญ้าแฝกเพื่อแก้ไขดินที่กำลังจะเกิดชั้นดาน
- การปรับปรุงแก้ไขด้านเคมีของดิน
- การเพิ่มอินทรีย์ชีวภาพทางดิน
- การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมกับพื้นที่

- การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกพืชตามความเหมาะสมของดิน Zoning by Agri-Map

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1. ส่งเสริมการผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ พด.2,7
- 1.2. ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.3. ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.1 (ปั้นเม็ด) คุณภาพสูง
- 1.4. พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์
- 1.5. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (การวิเคราะห์ดินก่อนและหลังการปลูกพืช)
- 1.6. ส่งเสริมการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ การใช้ปูนโดโลไมต์ในการแก้ไขดินกรด

2. โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

- 2.1. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำมีระบบการให้น้ำในช่วงที่ขาดแคลนน้ำ

3. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

- 3.1. การปรับปรุงแปลงนาแบบที่ 1 2 และ 3
- 3.2. บ่อตักตะกอนดิน
- 3.3. ฝายชะลอน้ำ (Soil cement)
- 3.4. ทางลำเลียงในไร่นา

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

- การจัดการการอนุรักษ์พืช จากกรมวิชาการ และกรมส่งเสริมการเกษตร หรือการถ่ายทอดองค์ความรู้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

6) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 169 ไร่ หรือร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่ตำบล

3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ประกอบด้วยเขตชุมชนชนบท สถานที่ราชการ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และระบบโครงข่ายคมนาคม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดิน มีเนื้อที่ 3,479 ไร่ หรือร้อยละ 9.61 ของเนื้อที่ตำบล

4. เขตแหล่งน้ำ ประกอบด้วยแหล่งน้ำธรรมชาติ ลำห้วย หนอง มีเนื้อที่ 805 ไร่ หรือร้อยละ 2.22 ของเนื้อที่ตำบล

5. เขตพื้นที่เฉพาะ มีเนื้อที่ 4,583 ไร่ หรือร้อยละ 12.66 ของเนื้อที่ตำบล

6.5 ระบบการปลูกพืชที่ตามแผนการใช้ที่ดิน

ระบบการปลูกพืชที่แนะนำของตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี มีรายละเอียดดังนี้

เขตทำนาเกษตรกรจะทำนาในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม หลังการเก็บเกี่ยวในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงปลายเดือนมิถุนายน จะปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวเป็นการปลูกพืชผัก (ผักชี คะน้า ผักบุ้งจีน ขึ้นฉ่าย) พืชปุยสด (ปอเทือง ถั่วพริ้ว)

เขตปลูกพืชไร่หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตและรื้อแปลงปลูกใหม่จะเปลี่ยนการพืชไร่เป็นการปลูกพืชปุยสด (ปอเทือง ถั่วพริ้ว)

เขตปลูกไม้ผลแนะนำให้มีการปลูกพืชสมุนไพรแซม (ขมิ้นชัน และบัวบก)

ชนิดพืช	เดือน												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
บริเวณพื้นที่ดอน													
1. ข้าว	(พริก คะน้า ผักชี ผักบุ้งจีน)						ข้าวนาปี						
	ปุยพืชสด						ข้าวนาปี						
2. พืชไร่	พืชไร่												
	ปุยพืชสด												
3. ไม้ผล	ไม้ผล												
	พืชสมุนไพร (พืชแซม)												

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลห้วยทรายเหนืออำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชนและเทศบาลตำบลไร่ใหม่พัฒนาให้แก้ไขปัญหารวม 4 ประการ คือ (1) ปัญหาทรัพยากรดิน (2) การจัดการแหล่งน้ำ (3) การกำจัดศัตรูพืช (4) การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูก จำเป็นต้องดำเนินการเป็นระบบทั้งตำบล จึงจะสามารถแก้ไขปัญหาทั้ง 4 ประการได้

ดังนั้นการดำเนินการจัดการหรือพัฒนาพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องจัดการแบบผสมผสาน และต้องเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตำบลห้วยทรายเหนือ ทั้งการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ ต้องประสานสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ตั้งแต่พื้นที่ที่เป็นต้นน้ำเนินเขาจนถึงที่

ราบ และการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ให้รองรับและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีมาตรการต่างๆ รองรับเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติดังนี้

1) มาตรการด้านการดำเนินงานในพื้นที่

1.1) ปรับเปลี่ยนระบบผลิตทางการเกษตรตามศักยภาพพื้นที่และความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน รวมทั้งปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้น ตามแนวทางจากพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2551 เนื่องจากในปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของไทยประสบปัญหาความเสื่อมโทรมขาดการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

1.2) สนับสนุนโครงการประกันรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยไม่บิดเบือนกลไกตลาดและช่วยลดภาระด้านงบประมาณของรัฐอันเกิดจากขั้นตอนการรับจํานำผลผลิตทางการเกษตร

1.3) เร่งรัดการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้ถูกต้อง เพื่อประกอบการดำเนินงานตามนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรในการรับบริการของภาครัฐ

1.4) มาตรการหรือแนวทางการจัดการทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ควรกำหนดให้มีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวทางดำเนินการของคณะกรรมการลุ่มน้ำและคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ

2) มาตรการด้านการพัฒนาองค์ความรู้

2.1) พัฒนาองค์ความรู้ในการบริหารการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการวิจัย การพัฒนาชุมชน และนํักวิชาการในท้องถิ่น

2.2) ส่งเสริมสนับสนุนบทบาทขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นและประชาชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการป่าไม้ในรูปของป่าชุมชน

2.3) ส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการจัดการดินให้แก่เกษตรกรพร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผล

2.4) ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้เกษตรกรดำเนินการผลิตตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสมให้มีความสอดคล้องในแต่ละเขตพื้นที่

2.5) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อการเพิ่มผลผลิตและเพิ่มคุณภาพผลผลิตที่เหมาะสม

2.6) ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และกระจายให้เกษตรกรอย่างทั่วถึง

2.7) ส่งเสริมการวิจัยด้านพลังงานทดแทนมาใช้ในการด้านการเกษตร

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี แล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2563

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลห้วยทรายเหนือไปเสนอองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายเหนือ ตำบลห้วยทรายเหนือ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 โครงการ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมการผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ พด. 2,7
- 2) ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก พด.1 (ปั้นเม็ด) คุณภาพสูง
- 4) พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์
- 5) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (การวิเคราะห์ดินก่อนและหลังการปลูกพืช)
- 6) ส่งเสริมการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ การใช้ปูนโดโลไมต์ในการแก้ไขดินกรด
- 7) ส่งเสริมและรณรงค์การไถกลบตอซัง (งดการเผาตอซังข้าว)
- 8) โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสม Zoning By Agri-map
- 9) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 10) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2564

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับ การจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตนาข้าว มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

1.1) การบริหารการจัดการน้ำ ในตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี สถานีพัฒนาที่ดินได้มีกิจกรรมต่างๆดังนี้

1.1.1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

1.1.2 สระเก็บน้ำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

1.2) การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.2.1) ส่งเสริมการผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ พต. 2,7
- 1.2.2) ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.2.3) ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก พต.1 (ปั้นเม็ด) คุณภาพสูง
- 1.2.4) พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์
- 1.2.5) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (การวิเคราะห์ดินก่อนและหลังการปลูกพืช)

- 1.2.6) ส่งเสริมการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ การใช้ปูนโดโลไมต์ในการแก้ไขดินกรด
- 1.2.7) ส่งเสริมและรณรงค์การไถกลบตอซัง (งดการเผาตอซังข้าว)
- 1.3) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
  - 1.3.1) ทางลำเลียงในไร่นา
  - 1.3.2) บ่อตักตะกอนดิน
  - 1.3.3) การปลูกหญ้าแฝกเป็นแถวเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
  - 1.3.4) ฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล เขตปลูกไม้ยืนต้น และเขตพืชสวน มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 2.1) การบริหารการจัดการน้ำ ในตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดเพชรบุรี สถานีพัฒนาที่ดินได้มีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- 2.1.1) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 2.1.2) สระเก็บน้ำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

2.2) การปรับปรุงบำรุงดิน

- 2.2.1) ส่งเสริมการผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพ พต.2,7
- 2.2.2) ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2.3) ส่งเสริมการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก พต.1 (ปั้นเม็ด) คุณภาพสูง
- 2.2.4) พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์
- 2.2.5) ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (การวิเคราะห์ดินก่อนและหลังการปลูก

พืช)

- 2.2.6) ส่งเสริมการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ได้แก่ การใช้ปูนโดโลไมต์ในการแก้ไขดินกรด
- 2.3) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
  - 2.3.1) ทางลำเลียงในไร่นา
  - 2.3.2) บ่อตักตะกอนดิน
  - 2.3.3) การปลูกหญ้าแฝกเป็นแถวเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
  - 2.3.4) ฝายชะลอน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) **เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น** มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช

1.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

1.3) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

7.4.2 **พื้นที่แหล่งน้ำ** มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานเพชรบุรี)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายเหนือ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2564 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การพัฒนาระบบส่งน้ำ การก่อสร้างฝาย รวม 2 รายการ ดังนี้

7.5.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1) โครงการขุดลอกคลอง หมู่ที่ 3 จำนวน 1 แห่ง

2) โครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ หมู่ที่ 6 จำนวน 1 แห่ง

7.5.2 การพัฒนาระบบส่งน้ำ

1) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ที่ 4

2) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ที่ 3

3) โครงการก่อสร้างคลองส่งน้ำ หมู่ที่ 1

ปัญหาของตำบลห้วยทรายเหนือในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลเท่านั้น จึงเกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ส่วนปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานานโครงสร้างของดินได้มีการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรกลติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้ดินแน่นตัว น้ำในดินและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํ้า นั้น นอกจากมีผลจากการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจวนต้นเขินดังกล่าวข้างต้นแล้ว การที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมการใช้น้ำเพิ่มขึ้น การเกษตรก็เพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่กันทั้งปัญหาการใช้ที่ดินใน โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ตำบลที่รวมข้อเสนอในการแก้ไข ปัญหา 6 ประการไว้ด้วยกัน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ ตอนบนเป็นพื้นที่ในหมู่ที่ 1, 3, 6 สร้าง ฝายชะลอน้ำ และจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ตอนล่าง คือ หมู่ที่ 2, 4, 5, 7 จะต้องจัดทำ การพัฒนาที่ดินและน้ำรวมทั้งสองพื้นที่ไปด้วยกันเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นการขุดลอก ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ก่อสร้างฝายกั้นน้ำ การขุดบ่อบาดาล การสร้างคลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 ปีงบประมาณ 2565 (ต.ค.2564-ก.ย.2565) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) สำรวจเพื่อออกแบบระบบพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งตำบล โดยเน้น 3 กิจกรรม คือ

1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

1.2) ฝายชะลอน้ำ

1.3) การอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.6.2 การก่อสร้างในไตรมาสที่ 2-4 ของปีงบประมาณ 2564

1) งานเร่งด่วนคือ การแก้ไขปัญหาหน้าอุบโภคและบริโภค โดยวิธีการจัดทำฝายชะลอน้ำบน

พื้นที่

2) งานก่อสร้างตามงบประมาณ

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 16,580 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,294 ไร่ 1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 2,122 ไร่ 1.5 เขตปลูกพืชสวน เนื้อที่ 85 ไร่ 1.6 เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 169 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ 1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด 1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด 1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร 1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ 1.6 การจัดหาปุ๋ยไนโตรเจน 1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด 2.การบริหารจัดการน้ำ 2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 2.2 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 2.3 การก่อสร้างระบบส่งน้ำ 3.การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน 3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ 3.2 การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1เขตทำนา เนื้อที่ 756 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร, กรมวิชาการ) 4. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว, กรมส่งเสริมการเกษตร)
1.2เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 16,580 ไร่ 1.3เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 2,294 ไร่ 1.4เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 2,122 ไร่ 1.5เขตปลูกพืชสวน เนื้อที่ 85 ไร่ 1.6เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 169 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (กรมวิชาการเกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี, กรมส่งเสริมการเกษตร) 4. ถ่ายทอดความรู้ด้านปศุสัตว์ (กรมปศุสัตว์)
2. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 805 ไร่	1. สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทาน) 2. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) 3. สนับสนุนแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ (กรมทรัพยากรน้ำ) 4. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำ (องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อบจ. อบต.)

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569			
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน															
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์	ราย	80	80	80	80	80	400	28,000	28,000	28,000	28,000	28,000	140,000	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ด พันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	40	148,750	148,750	148,750	148,750	148,750	743,750	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.3 การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ย สด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พด.	
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.4 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	1	2	1	1	1	6	5,000	10,000	5,000	5,000	5,000	30,000	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.5 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ย อินทรีย์	แห่ง	-	1	-	-	-	1	-	329,000	-	-	-	329,000	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมต์	ตัน	100	100	100	100	100	500	170,000	170,000	170,000	170,000	170,000	850,000	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.7 การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	200	200	200	200	200	1,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	15,000	พด.	
เขตนาข้าว	1.8 การรณรงค์ฝึกอบรมต่อซัง	ไร่	100	100	100	100	100	500	35,000	35,000	35,000	35,000	35,000	175,000	พด.	

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขต ชลประทาน	บ่อ	20	15	15	10	10	70	416,000	312,000	312,000	208,000	208,000	1,456,000	พต.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการ ชะล้างพังทลายของดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม, พื้นที่แหล่งน้ำ	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	2,500,000	600,000	600,000	600,000	600,000	600,000	3,000,000	พต.
	4. การจัดทำระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำ														
เขตนาข้าว	4.1 การจัดทำระบบอนุรักษ์ ดินและน้ำลุ่ม-ดอน	ไร่	150	150	150	150	150	750	450,000 (450,000)	450,000 (675,000)	450,000 (675,000)	450,000 (675,000)	450,000 (675,000)	2,250,000 (3,150,000)	พต.
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	4.2 การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำพร้อม ปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	ไร่	150	150	150	150	150	750	255,000	255,000	255,000	255,000	255,000	1,275,000	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นงบประมาณเบื้องต้น (ราคาต่อหน่วย) อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2562. ข้อมูลจำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลห้วยทรายเหนือ ปี2562
กระทรวงมหาดไทย ไฟล์ข้อมูล
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. หมอดินอาสาตำบลห้วยทรายเหนือ ปี 2564. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ไฟล์ข้อมูล.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2562. ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
ไฟล์ข้อมูล.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2563. สถิติภูมิอากาศในคาบ 10 ปี จังหวัดเพชรบุรี (ปี 2550-2559). กระทรวง
ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. ไฟล์ข้อมูล.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2562. ข้อมูลทรัพยากรดิน. กรมพัฒนาที่ดิน. กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ ไฟล์ข้อมูล.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. ข้อมูล
สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดเพชรบุรี. ไฟล์ข้อมูล.
- บัณฑิต ต้นศิริ และคำรณ ไทรพิง. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้
ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด.
- คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. ปทานุกรมปฐพีวิทยา. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. 2550. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. ไฟล์ข้อมูล.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). ไฟล์ข้อมูล.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ร่าง นโยบายและแผนการ
บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579). ไฟล์ข้อมูล.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25
กรกฎาคม 2562. ไฟล์ข้อมูล.
- องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายเหนือ. 2563. รายงานการสำรวจสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน
ปี 2563. ไฟล์ข้อมูล

ที่ปรึกษา

นายอนุวัชร	โพธินาม	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 10
นายเจษฎา	สาระ	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเพชรบุรี
นายทศนัศว์	รัตนแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน

คณะผู้จัดทำ

นายกฤษกร	แก้วร่วมวงศ์	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นายเมธา	ศรีทองคำ	นักสำรวจดินชำนาญการ
นางสาวอรพิตา	วรภักดี	นักสำรวจดินชำนาญการ
นายวิศรุฒ	อนันตเดโชชัย	เศรษฐกรปฏิบัติการ
นางสาวฐิติพรรณ	ธนชัยกุลโรจน์	นักวิชาการเกษตร
นายคุณเดช	แก้วรักษา	นักวิชาการเกษตร

